КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 13 (7754). ● 20 январь, 1982 йил ✦ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

УРУҒЛИК МЎЛ БЎЛАДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Коммунист» колхози деҳқонлари бу йил 1160 центнер сара сабзавот уруғликлари етиштиришга аҳд қилганлар. Бунинг учун 325 гектар майдонга сабзавот уруғликлари экиб қўйилган. Шундан 180 гектари пиёз, 72 гектари хашаки лавлагидир.

Уруғлик етиштиришда йилдан-йилга юксак натижаларга эришаётган Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турғун Ҳожиев, Ортиқ Ҳикматов, Файзи Тожибоевлар бошлиқ бригадалар аъзолари мўл ҳосилга мустаҳкам асос солганлар. Улар шу кунларда экинлар парваришини бошлаб юборишган.

Механизаторлар баҳорда экиладиган олти гектар уруғлик помидор, 50 гектар бодринг, 40 гектар картошка учун жой ҳозирлаб қўйдилар. Беш гектар ерда «испан» навли қовоқ ҳамда «740» навли бодринг уруғликлари бу йил биринчи бор етиштирилади. Андрей Бенслер, Қўчқор Насимов, Қодир Шодиев каби механизаторлар эртаки экинлар учун жўяклар олишда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Колхозда ўтган йили 600 тонна мева, 300 тонна узум етиштирилган эди. Ҳосилдорликни янада ошириш учун 70 гектар майдондаги боғ оралари юмшатилиб, мева дарахтларига шакл берилмоқда. Зараркунандаларга қарши дори сепиляпти. 97 гектар ердаги тутзор озиқлантирилиб, оралари юмшатилди.

Парник хўжалигида ҳам иш қизғин. Карам кўчатлари расад қилиняпти. Шунингдек, ариқ-зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғит жамғариш ишлари жадал олиб борилмоқда.

И. РУСТАМОВ.

БУНЁДКОРЛИК РЕЖАЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1982 ЙИЛ ВА УМУМАН ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК УЧУН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Республика меҳнат коллективлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, 1981 йил учун қабул қилинган мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 6,1 процент кўпайтирдилар, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ҳамма турларини етиштириш, тайёрлаш ва етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминладилар.

Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленуми қарорига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига амал қилиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

Ўн биринчи беш йилликда ишлаб чиқариш самарадорлигини, иш сифатини янада ошириш ва меҳнатни интенсивлаш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмларини ўстириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планлари ортиғи билан бажарилади. Қўшимча равишда бир миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш 35 процент кўпайтирилади, ҳамма турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш планлари ошириб бажарилади ва давлатга камида 30 миллион тонна пахта топширилади.

1982 йилда саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 5 процент, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ҳажмини 6,5 процент кўпайтириш таъминланади, меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи ошириб бажарилади ва қўшимча равишда 200 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Пландан ташқари 270 миллион куб метр газ, 130 минг тонна кўмир қазиб олинади, 225 минг тонна минерал ўғит, 8 минг тонна пўлат ва прокат, 200 та трактор, 100 та сеялка, 50 та пахта териш машинаси, 15 минг тонна пахта толаси, 10 минг тонна ўсимлик ёғи, 260 минг квадрат метр шойи газлама, 70 минг дона трикотаж буюм, шундан 20 минг дона болалар трикотажи ишлаб чиқарилади.

130 та корхона, цех ва участкани комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаштириш, 180 та механизациялашган ва автоматлашган поток линия ўрнатиш, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор формаларини жорий қилиш ҳисобига 25 минг ходимнинг меҳнати тежаб қолинади. Ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини жорий этиш йўли билан 110 миллион сўмдан кўпроқ иқтисодий самара олинади. 800 хил маҳсулот давлат Сифат белгисига тақдим этилади ва олий сифат категориясидаги маҳсулотнинг салмоғи 10 процент кўпайтирилади.

Қурилиш ишларини ташкил этишни янада такомиллаштириш, жамики моддий ва меҳнат ресурсларини ишга тушириладиган ва алоҳида муҳим қурилишларга марказлаштириш ҳисобига капитал маблағ самарадорлиги ва қурилиш сифати оширилади, чала қолган қурилиш ҳажми 7 процент камайтирилади. Қурилиш-монтаж ишлари ҳажмларининг умуман 60 проценти ва уй-жой қурилишидаги ишлар ҳажмининг 80 проценти бригада пудрати методида бажарилади. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида, Тошкент трактор заводида ва унинг Ленинск шаҳридаги филиалида, Жиззах ишқорли аккумуляторлар заводида, Андижон, Бухоро ва Фарғона тўқимачилик комбинатларида янги қувватлар, тўқимачилик комбинатларининг республика кичик шаҳарларидаги ва район марказларидаги 13 та янги филиали, Олмалиқ шаҳридаги уйсозлик комбинати, Қарши сут комбинати, Ангрен шаҳридаги нон заводи, Жиззах областидаги балиқ урчитиш хўжалиги ва бошқа бир қанча объектларнинг муддатидан илгари ишга туширилиши таъминланади.

6 миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой қурилади, мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари қурилиши йиллик плани янги ўқув йили бошланишигача бажарилади. 100 минг гектарга яқин янги суғориладиган ер ўзлаштирилади ва 80 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади. Ноқоратупроқ зона областларидаги мелиорация ишлари ва Тюмень областидаги йўллар қурилиши топшириғи муддатидан илгари бажарилади.

Транспортда вагонлар ва автомобиллардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, уларнинг бекор туриб қолишини қисқартириш ҳисобига пландан ташқари 3,5 миллион тонна юк ташилади. Граждан авиациясида «ИЛ-86» аэробус самолёти ва «ЯК-42» самолёти ишлатила бошлайди, пландан ташқари 100 минг гектар экинзорга дори сочилади. Ҳамма турдаги транспортда пассажирларга хизмат қилиш маданияти оширилади. 15 минг номерли автомат телефон станциялари муддатидан илгари ишга туширилиши таъминланади.

Қишлоқ меҳнатчилари 1981 йилги топшириқлар муваффақиятли бажарилганлиги муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрикномада ўз ишига берилган юксак баҳодан руҳланиб, 5 миллион 950 минг тонна пахта, шу жумладан 395 минг тонна қимматли ипак пахта етиштириш, пахтанинг камида 4 миллион тоннасини машинада териб олиш, 320 минг тонна каноп, 28 минг тонна пилла тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш топшириғига амал қилиб, давлатга бир миллион тонна дон, 1,7 миллион тонна сабзавот, 600 минг тонна полиз маҳсулотлари, 150 минг тонна картошка, 735 минг тонна мева ва узум сотилади. Чорва туёғи кўпайтирилади, унинг маҳсулдорлиги оширилади ва 286 минг тонна гўшт, 815 минг тонна сут, 25 минг тонна балиқ, 1 миллиард донадан кўпроқ тухум тайёрланади, булар 1982 йилги жами харид ҳажмидан анча ортиқ бўлади.

Савдо ва маиший хизмат ходимлари меҳнаткашларга хизмат қилиш маданияти ва сифатини ошириш, аҳолига пландан ташқари 68 миллион сўмлик маҳсулот сотиш ва 1,6 миллион сўмлик хизмат кўрсатиш мажбуриятини оладилар. Ёрдамчи хўжаликларда 92 минг тонна гўшт харид қилинади ва етиштирилади.

Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ҳамда хом ашё ва материаллардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ҳисобига 738 миллион киловатт соат электр энергияси ва 979 минг гигакалорий иссиқлик энергияси тежаб қолинади, 430 минг тонна шартли ёқилғи, 54 минг тонна прокат, 83 минг тонна цемент, 139 минг куб метр ёғоч-тахта, 43 минг тонна дизель ёқилғиси, 86 минг тонна автомобиль бензини тежалади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари шонли юбилей — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини меҳнат туҳфалари билан нишонлашга интилиб, партия XXVI съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш ишига салмоқли ҳисса қўшамиз, 1982 йил ва умуман беш йиллик учун белгиланган план ҳамда социалистик мажбуриятларнинг ошириб бажарилишини таъминлаймиз, деб КПСС Марказий Комитетига, унинг ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросига ваъда берадилар.

Социалистик мажбуриятлар республика бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари коллективларининг йиғилишларида қабул этилган.

ЖАСУР КИШИЛАР ЎЛКАСИ

УЗОҚ ШАРҚҚА БАҒИШЛАНГАН ҲАФТАЛИК

ЖАНУБИЙ Сахалиндаги Углегорск целлюлоза-қоғоз заводининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Ларионов, тиндалик бинокор М. Аюбов, синегорсклик кўприксозлар бошлиғи М. Мелихов, Владивостокдан «Ермак» музёрарининг капитани Ю. Филичев, БАМ қурувчи, Ленин комсомоли мукофоти лауреати А. Бондарь, камчаткалик инженер Н. Синетов... Бундай одамлар Узоқ Шарқда юзлаб, минглаб топилади. Улар табиий энг қийин шароитларда — жуда қаттиқ совуқларда, қор, ёмғир остида, ўтиб бўлмас чангалзорларда, хавфли ботқоқлик зоналарда, поёни йўқ ўрмонзорларда меҳнат қилмоқдалар.

Ҳа, улар кундалик, оддий бир вазиятда меҳнат қилмоқдалар. Байкал-Амур йўлини ётқизмоқдалар, Зея, Бурей, Уссури ва бошқа дарёларни тўсмоқдалар, Сихотэ-Алинь, Становой, Жагда, Тукурингра, Жугжур каби тоғларда конлар қидирмоқдалар, Лаптев, Чукот, Беринговo, Охотск сингари денгизларда балиқ овламоқдалар, Тинч океан кенгликларида тадқиқотлар олиб бормоқдалар.

«СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган ҳафталикларнинг ўн биринчиси жасур кишилар ўлкаси — Узоқ Шарққа бағишланди. Зотан, Узоқ Шарқдаги йирик иншоотлар, нефть ва газ манбалари, очилаётган янги-янги ерлар билан мамлакатимиз, хусусан, қардош республикаларнинг тақдири бевосита боғлиқдир. Жумладан, пойтахт Тошкент областидан ҳам ҳар йили Владивосток, Хабаровск, Сахалин, Благовещенск каби шаҳарларга юзлаб тонна ноз-неъматлар юбориб турилади. Узоқ Шарқдан келаётган мураккаб машиналар, мустаҳкам қурилиш материаллари, олмос ва олтинлар эса саноатимизнинг янги тармоқларини ривожлантиришда қўл келмоқда.

Приморск, Хабаровск ўлкаларини, Ёқутистон АССР, Амур, Камчатка, Магадан ҳамда Сахалин областларини ўз ичига олган Узоқ Шарқ иқтисодий райони Совет ҳокимияти йилларида кескин юксалди. Масалан, ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 180 мартага яқин ўсди. Экинзорлар 3,9 марта кенгайди. Аҳоли сони эса тўрт мартадан зиёд кўпайди.

Узоқ Шарқда руслар, украинлар, ёқутлар, чукчилар, ёҳудийлар, коряклар, ительменлар, алеутлар, орочлар, нивхилар, эвенклар, нанайлар, удэгейлар ва бошқа миллат ҳамда элатларнинг вакиллари бир оила аъзоларидек қўлни-қўлга бериб яшамоқдалар ва халқ хўжалигининг машинасозлик, кончилик, ўрмончилик, буғучилик, балиқчилик сингари тармоқларини ривожлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Шунингдек бу ўлкада фан-техника ривожи ҳам тобора авж олмоқда. СССР Фанлар академиясининг Узоқ Шарқ илмий маркази, СССР Фанлар академиясининг Узоқ Шарқ филиали, 1920 йилда ташкил этилган Узоқ Шарқ университети ва бошқа ўнлаб илмий-текшириш институтлари сўнгги йилларда ажойиб кашфиётлар қилишга муваффақ бўлдилар.

Узоқ Шарқнинг истиқболи порлоқ. КПСС XXVI съездида, жумладан «Узоқ Шарқда рангли металлургия, нефтни қайта ишлаш, балиқчилик, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатини янада ривожлантириш таъминлансин, соя, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпайтирилсин», — дейилди. Шунингдек, съездда Удокан мис конини ишга тушириш, Жанубий Ёқутистон территориал ишлаб чиқариш комплекси, Нерюнгрининг, Приморье ГРЭСлари, Бурея, Колима ГЭСларини фойдаланишга топшириш, Беркакит—Томмат — Якутск темир йўл магистрали қурилишини ниҳоясига етказиш каби улкан вазифалар ҳам қўйилди.

Йиллар ўтади. Турли хил хазиналар маскани бўлмиш Узоқ Шарқ ўлкаси тобора яшнайверади. Марди-майдон совет кишиларининг азму қарори ана шундай!

Хабаровск шаҳри — Узоқ Шарқнинг саноат ва маданий марказларидан биридир. Суратда: «Хабаровсккрайстрой» бирлашмасининг 14 қаватли биноси.

Е. Шулепов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — ОНА ВАТАНГА

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

ИЛГАРИ хабар қилинганидек, 15 январда область партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** очди.

Тошкент область партия комитетининг секретари **Ф. Г. Потуремский** «Саноат, қурилиш, транспорт, алоқа корхоналарининг 1981 йил иш якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, уни интенсивлаштириш, 1982 йил планини муддатидан илгари бажариш юзасидан партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Ҳар йил бошида партия-хўжалик активи йиғилиши ўтказиб туриш область партия ташкилоти фаолиятида ажойиб анъана бўлиб қолди, деди докладчи. Бундай йиғилишларда олдинги йил планлари ва социалистик мажбуриятларининг бажарилиши ҳар томонлама таҳлил қилинади, область халқ хўжалигини келгуси йилларда ривожлантириш бўйича янада юксакроқ марраларни эгаллаш учун аниқ йўл-йўриқлар белгиланади.

Бугунги йиғилишимиз ажойиб даврда — барча совет кишилари қатори пойтахт областимиз меҳнаткашлари ҳам СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирган, КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини қатъийлик ва изчиллик билан амалга ошираётган даврда ўтмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида қилинган ишларга якун ясади ва 1982 йил учун навбатдаги хўжалик қурилиши ва план топшириқларини аниқ белгилаб берди.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар ва район комитетларининг бўлиб ўтган пленумлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларини тўла маъқулладилар, бу қарорларни раҳбарлик ва оғишмай амалга ошириш учун қабул қилдилар. Пленум қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг хулосалари ва кўрсатмалари ҳозирги вақтда бутун фаолиятимизни белгилаб турибди, улар областимиздаги барча партия комитетлари, барча коммунистлар, ҳамма меҳнаткашларнинг ташкилотчилик ва сиёсий иши негизи бўлиб қолди.

Пойтахт области меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун интилиб, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили планлари ва социалистик мажбурятларини муваффақиятли бажардилар.

Область саноати маҳсулот реализацияси ва кўпчилик муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни муддатидан илгари — 24 декабрда бажарди. Қўшимча 107 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқариш ҳажми 5,3 процент ортди.

Ўтган йили областда капитал қурилиши самарадорлигини янада оширишга қаратилган ишлар давом эттирилди. Ғазалкент ГЭСининг иккита энергоблоки, Чирчиқ сут заводи, Ўрта Чирчиқ районидаги йирик панелли уйсозлик комбинати, Ўзбекистон металлургия комбинатида 100 минг тонна металломни қайта ишлаш, Олмалиқдаги химия заводида 450 минг тонна сульфат кислотаси ишлаб чиқарувчи комплекслар, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг мис саралаш фабрикаси ва Қалмоққир конида янги қувватлар сифатли қурилиб, барвақт фойдаланишга топширилди.

1 миллион 143 минг квадрат метр саҳнли уй-жойлар, 25 минг ўринли умумий таълим мактаблари, 7 минг ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ва бошқа социал-маиший хизмат кўрсатувчи объектлар фойдаланишга топширилган.

Кўпчилик транспорт, алоқа, савдо, коммунал-хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ҳамда ташкилотлари коллективлари белгиланган топшириқлар ва зиммага олинган мажбуриятларни муваффақиятли уддаладилар.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари ўтган йили улкан зафар кучдилар. Областимиз пахтакорлари партия ташкилотлари раҳбарлигида кўп куч-ғайрат, ижодий изланиш ва юксак маҳорат сарфлаган ҳолда пахтадан энг кўп ялпи ҳосил етиштирилишини ва давлатга рекорд миқдорда — 489 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилишини таъминладилар. Улар давлатга ғалла, каноп пояси, мева-сабзавотчилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш бўйича мажбуриятларини ҳам муваффақиятли бажардилар.

Тошкент, Ангрен, Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарлари, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ, Тошкент районлари саноат корхоналари, транспорт, қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективлари ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун борган социалистик мусобақада юксак натижаларга эришдилар.

«СССРнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори билан бошланган қимматли ташаббус областимиздаги барча меҳнат коллективларининг жанговар шиори бўлиб қолди. Саноат ва қурилишда меҳнат қилаётган 3 мингдан ортиқ киши қаҳрамонона меҳнат намуналарини кўрсатиб, 1981 йилда икки йиллик топшириқни бажарди, 129 мингдан ортиқ ишчи, 55 корхона, 1800 дан ортиқ цех, участка, бригада ва смена коллективлари йиллик топшириқни Улуғ Октябрнинг 64 йиллигигача бажардилар.

(Давоми 2-бетда).

СТУДЕНТ ЁШЛАРНИ ҒОЯВИЙ ЧИНИҚТИРАЙЛИК

Ўзбекистон олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедралари ўқитувчиларининг республика кенгаши 19 январь куни Тошкентда тугади. Кенгашда КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ижтимоий фанларни ўқитишни, марксча-ленинча таълимни ва студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашни янада яхшилаш масалалари, жамиятшунос олимларнинг муҳим вазифалари муҳокама қилинди.

Докладлар ва нутқларда қайд этиб ўтилганидек, материалистик дунёқараш билан қуролланган, омма ўртасида ташкилотчилик ва агитация-пропаганда ишини олиб боришга қодир бўлган юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш ва тарбиялаш олий мактабнинг бош вазифасидир. Бугунги кунда совет мутахассиси, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — марксча-ленинча таълимот асосларини яхши эгаллаб олган, партия ва мамлакатнинг сиёсий мақсадларини равшан кўра биладиган, кенг илмий ва амалий тайёргарликка эга бўлган, ўз ихтисосини мукаммал эгаллаб олган кишидир.

Кейинги ўн йил мобайнида халқ хўжалигининг барча тармоқларида республикамиз олий ўқув юртларини битириб чиққан кишилар сони икки баравар кўпайди. Таълимнинг проблемавий методига ўтиш, ўқитишда техника воситаларини жорий этиш, лекцияларда маҳаллий материалдан фойдаланиш таълим-тарбия жараёнига юксак самарадорлик бахш этмоқда.

Шу билан бирга, ялпи мажлисларда ва КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм секцияларининг мажлисларида таъкидлаб ўтилганидек республикада студентларга марксча-ленинча таълим бериш ва уларни тарбиялаш ҳозирги даража партия талабларига, коммунистик қурилиш практикасининг ошиб кетган эҳтиёжларига ҳали тўлиқ мос келмаяпти. Ижтимоий фанлар бир қанча кафедралари ўз ишларини бугунги кун вазифаларига мувофиқ даражада тезлик билан қайта қурмаяптилар, ҳамон олий ўқув юртларида ҳам таълим жараёнини интенсивлаш, уни студентларни тарбиялаш практикасига яқинлаштириш сари қатъий бурилиш қилинган деб бўлмайди.

Кенгашда олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедралари фаолиятини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари, марксизм-ленинизм назариясини ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш борасидаги тадбирлар белгиланди, ижтимоий фанларни ўқитиш тажрибаси баҳам кўрилди. (ЎзТАГ).

ЧЎПОНЛАР САРДОРИ

Ҳозир отарларда энг масъулиятли ва долзарб дамлар. Қўзилатиш мавсумига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта шиори остида ўтказилаётган умумхалқ мусобақасига актив қўшилган Оҳангарон районидаги Собир Раҳимов номли совхоз чорвадорлари ҳам қишловни соз ўтказиш учун курашмоқдалар. Бу соҳада айниқса, чўпон Бойқўзи Абдиев яхши натижаларга эришмоқда. У ўз отаридаги 387 совлиқни қишловдан талофатсиз олиб чиқмоқда.

Ўтган йили ҳар юз совлиқдан 110 тадан қўзи олишга муваффақ бўлган моҳир чорвадор ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида бу кўрсаткични 115 тага етказмоқчи.

Б. СОЛИҲОВ.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ—ОНА ВАТАНГА

(Боши 1-бетда)

Ўн биринчи беш йиллик дастлабки йилининг меҳнат қаҳрамонларидан — Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари Назрулла Маннопов, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати сим чўзувчиси Зоя Побединская, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Каромат Ёқуббоева, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси чеварлари Наталья ва Марина Виноградовалар, 12-қурилиш трести комплекс бригадаси раҳбари Тўлқин Самиғов, «Ўзбекшахтострой» тресги комплекс бригадаси бошлиғи Антон Зборивец, Бекободдаги 16-автокорхона самосвал шофёри Ҳабибулла Абдужабборов ва бошқа кўпгина ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари номини зўр ҳурмат билан тилга оламиз.

Областимизда ана шундай ажойиб меҳнаткашлар, ўз ишининг моҳирлари сафи йил сайин, ой сайин кўпайиб бораётганлигини қувонч билан таъкидлаш керак. Улар ўзларининг сидқидиллари ва ижодий ишлари билан меҳнатга ҳақиқий коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўртоқлар, деди Ф. Потуремский, Ўзбекистон Компартияси область комитети номидан зарбдорларимизга, шу билан бирга социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарган барча меҳнаткашларга уларнинг илҳомбахш, ҳақиқатан ҳам фидокорона меҳнатлари учун қизғин ва чин дилдан миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг кундалик ёрдами, ғамхўрлиги ва қўллаб-қувватлаши туфайли областимиз халқ хўжалигини ривожлантиришда шундай марраларга эришиш мумкин бўлди.

Областимиз корхоналари ва ташкилотларининг ўн биринчи беш йиллик биринчи йилидаги иш якунлари социалистик мажбуриятда белгиланган асосий марралар муваффақиятли эгаллангалигини кўрсатиб турибди.

Лекин, эришилган ютуқлардан хотиржамликка берилиш керак эмас. Ўз ишимизни КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми талаблари асосида танқидий таҳлил қиладиган бўлсак, шуни тан олиш керакки, саноатнинг юксалиш суръатлари ва сифат кўрсаткичлари, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш партия томонидан ҳозирги босқичда қўйилаётган вазифаларга ҳали ҳам тўла жавоб бермайди. Биз ҳамон барча ишлаб чиқариш коллективларининг бир маромда ва текис ишлашига, зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига эришганимизча йўқ.

Йил давомида қатор саноат корхоналари ҳар ойда маҳсулот реализацияси, ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлиги бўйича планни уддаламади. Ўтган йилда ишлаб чиқариш ҳажмини бор-йўғи 2—3 процент кўпайтирган корхоналар ҳам анчагина бўлди, айрим корхоналар ҳатто ишлаб чиқариш ҳажмини 1980 йилга нисбатан камайтириб юбордилар. Областдаги ҳар тўрт корхонанинг бири тайёрланаётган маҳсулот таннархининг ортиб кетишига йўл қўйганлиги ташвишли бир ҳолдир.

Тошкент шаҳридаги 37 та, Чирчиқдаги 9 та, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод ва Орджоникидзе районидаги 5 тадан корхонада маҳсулот таннархи белгиланганидан ошиб кетди. Бу корхоналарда асосий фондлардан самарали фойдаланилмайди, ремонт ўтказишнинг план муддатлари бузилади, бу асбоб-ускуналарнинг тез-тез бузилиши ва тўхтаб қолишига олиб келмоқда. Бу корхоналарда ижро, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми паст даражада, моддий, молия ва меҳнат ресурсларидан фойдаланишда уларнинг анчагина қисми исроф бўлмоқда.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари хўжалик органлари билан биргаликда саноат корхоналаридаги иш аҳволини чуқур таҳлил қилишлари, раҳбарларнинг техник-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш, ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиш, фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, технологик асбоб-ускуналар, станоклар, бинолар ва иншоотларни ўз вақтида жорий ва капитал ремонт қилиш учун масъулиятини оширишлари керак. Меҳнат коллективларини социалистик мажбуриятларни бажариш, юксак пировард натижаларга эришиш учун барча имкониятлардан тўлароқ ва оқилона фойдаланишга сафарбар этиш бўйича ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтириш лозим.

Бунда, айниқса, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини оширишга алоҳида эътибор бериш даркор. Бу масала область партия хўжалиги активининг 1981 йилнинг сентябрида бўлиб ўтган йиғилишида ҳар томонлама кўриб чиқилган эди. Эндиликда белгиланган тадбирларни амалга оширишни, бундай маҳсулот ишлаб чиқаришни КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми талабларига мувофиқ кўпайтиришни таъминлаш муҳим вазифадир.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективлари областимизнинг иқтисодий қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар 1981 йилда 1 миллиард 124 миллион сўмлик фондларни фойдаланишга топширдилар. Қурилишда меҳнат унумдорлиги 3,5 процент ортди.

160-, «Алмаликсвинецстрой», «Ўзбекшахтострой», «Ташметрострой», «Жилстрой», «Висотстрой» «Ташоблсельстрой», «Ташоблколхозстрой» қурилиш трестлари, 1-уйсозлик комбинати ва қатор бошқа бинокорлик ташкилотлари коллективлари план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Область қурилиш трестлари ва буюртмачилар куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларда марказлаштириш билан муттасил шуғулланадиган бўлиб қолдилар, қурилишда вужудга келаётган масалаларни оператив ҳал қилмоқдалар. Бунинг натижасида барча йирик ноёб комплекс ва объектлар сифатли қурилиб, муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Шуниси муҳимки, ана шундай ижобий ўзгариш кўпчилик қурилиш трестлари ва монтаж бошқармалари ишида кўзга ташланмоқда.

Шу билан бирга эришилган ютуқларни ижобий баҳолаган ҳолда шуни очиқ-ойдин айтиш кераккки, ҳали қурилишда жуда кўп фойдаланилмаётган резервлар бор. Бунинг оқибатида айрим буюртмачилар, бош пудратчилар, трестлар ва монтаж ташкилотлари объектларни фойдаланишга топшириш ва қурилиш-монтаж ишлари бўйича давлат планини бажармаяпти.

1981 йилда Олмалиқ кон-металлургия, Ўзбекистон металлургия, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатлари, Ўрта Чирчиқ районидаги иккинчи тартиб зотли репродуктор, Бўстонлиқ районидаги биринчи тартиб ўрдак наслчилик репродуктори объектларини қуриш бўйича 1981 йил топшириқлари бажарилмади.

«Главташкентстрой»нинг 4-, 6-, 8-қурилиш трестлари, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 6-, «Узбекметаллургстрой» «Алмаликградострой» трестлари коллективлари пудрат ишлари умумий ҳажми, меҳнат унумдорлиги ва бошқа айрим асосий кўрсаткичлар бўйича йиллик планни уддаламади. Бу трестларнинг қониқарсиз ишлаши Тошкент, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларида умуман капитал қурилишининг асосий кўрсаткичлари — ишлаб чиқариш ва социал-маиший хизмат кўрсатиш объектларининг фойдаланишга топшириш бўйича планларнинг бажарилмаслигига асосий сабаб бўлди.

Тўғри, бинокорларнинг планни бажариш, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш масалаларида кўпгина ички камчиликлари бор. Бинокорлар лойиҳалаш институтларидан сифатсиз техник ҳужжатларни тез-тез олаётганлари учун ҳам ана шу камчиликлар кўпинча муаммога айланиб қолмоқда. Айрим буюртмачилар ўз мажбуриятларини вақтида бажармайдилар, ишга тушириладиган объектларга асбоб-ускуналар етказиб беришни барбод этадилар. Бинокорлик материаллари ва конструкциялари ишлаб чиқараётган кўпчилик корхоналар бинокорларни зарур материаллар билан ҳали ҳам ўз вақтида таъминлашмаяпти. Айрим цемент ва ғишт заводлари, Оҳангарондаги «Сантехлит» заводи номенклатура бўйича планни муттасил бажармаяпти, паст сифатли материаллар ишлаб чиқаряпти.

Областимиз бинокорлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турган ҳозирги вақтда бундай камчиликларга тоқат қилиб бўлмайди. «Беш йиллик ва 1982 йил план лойиҳаларининг хусусияти шундан иборатки, деди ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленумидаги нутқида, — улар капитал маблағни камроқ ўстириб, асосий фондларни ишга туширишнинг анча кўпайтиришни кўзда тутади». Қурилишда бундай йўналиш бизнинг областимизда ҳам бўлади. Область халқ хўжалигига капитал маблағ сарфлашнинг умумий ҳажми қисман кўпаяди, лекин сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига анча кўпроқ самара олиш, яъни капитал маблағлар самарадорлигини ошириш ва уларнинг қопланишини тезлаштириш керак.

Ишга тушириладиган қурилишларда капитал маблағларни, моддий-техника ва кишн ресурсларини янада марказлаштириш, қурилиш-монтаж ишларининг техник-индустрия ва механизация даражасини ошириш, бошланғич партия ташкилотларининг барча сиёсий, ташкилотчилик ва тарбиявий ишини, уларнинг қурилиш коллективлари фаолиятини баҳолашдаги жанговарлиги ва қатъийлигини кучайтириш шу вазифани ҳал қилиш йўлидир. Бу масалалар шаҳар ва район партия комитетлари, қурилиш бўйича барча партия штабларининг доим эътибор марказида туриши керак.

Квартираларнинг жойлашиши такомиллашган ва фойдаланиш учун шароитлари яхшиланган типовой лойиҳалар асосида уй-жойлар қуришга ўтишни тугаллаш КПСС XXVI съезди қарорларида назарда тутилган муҳим масалаларнинг биридир. Бунинг учун биз Тошкентдаги ҳажмли-блок уйсозлик заводи, Олмалиқ ва Чирчиқ уйсозлик комбинатлари қурилишини тез суръатлар билан олиб боришимиз керак.

Амалда ўзининг ижобий усул эканлигини исботлаган бригада пудратини кенг жорий қилиш бинокорлар фаолиятини яхшилашнинг муҳим резервидир. Уйсозлик комбинатларида Фарғона уйсозлик комбинати тажрибаси асосида узлуксиз поток бригада пудратини қатъийлик билан жорий қилиш лозим. Бу ишни капитал қурилишида ҳисоб-китоб қилишнинг янги системаси билан боғлаб олиб бориш даркор. Бу системага мувофиқ бинокорлар меҳнати натижаси объектларни белгиланган муддатда тугаллаш ва фойдаланишга топшириш бўйича баҳоланади. Қурилиш ташкилотлари раҳбарлари, бошланғич партия, касаба союз ташкилотлари инженерлик тайёргарлиги ва ишлаб чиқариш-технологик комплектация даражасини ошириш асосида илғор иш усулларини кенг оммалаштириш учун барча шароитларни яратиб беришлари керак.

Партия, касаба союз ташкилотлари, қурилиш ташкилотлари раҳбарлари бинокорлар ҳақида, айниқса, улар учун умумий овқатланиш, савдо ва транспорт хизмати кўрсатишни ташкил этишни яхшилаш ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қилишлари керак. Объектларни юксак сифат билан бавақт ишга тушириш учун буюртмачилар, лойиҳачилар, асбоб-ускуналарни етказиб берувчилар, бинокорлар, монтажчилар, созловчилар ўртасида комплекс социалистик мусобақани ташкил этишнинг таъсирчанлигини ошириш керак. Бир сўз билан айтганда, юксак унумли меҳнат қилиш учун, 1982 йил плани ва социалистик мажбуриятларини бир маромда бажарилишига эришиш учун барча воситалардан фойдаланиш керак.

Транспорт ва алоқа халқ хўжалиги комплексининг муҳим, ҳал қилувчи тармоқларидан бири ҳисобланади. Бу тармоқларнинг коллективлари ўтган йили планлар ва социалистик мажбуриятларни бажаришда маълум ютуқларни қўлга киритдилар.

Шу билан бирга халқ хўжалиги бу муҳим тармоқлари — транспорт ва алоқа ташкилотлари фаолиятида камчиликлар, қийинчиликлар, ҳал қилинмаган масалалар ҳали ҳам анчагина бор. Тошкент темир йўл бўлинмаси томонидан тайёр маҳсулотни ўз вақтида ташимаслик, айрим корхоналарни хомашё ва материаллар билан ўз вақтида таъминламаслик ҳоллари давом этяпти. Вагонлар ва локомотивларнинг иш унумдорлиги кўрсаткичлари бажарилмади, вагон обороти 2,4 соат сустлашди.

Автотранспорт корхоналарида автомобилларнинг техник носозлиги, юк ортиш ва туширишда нормадан ортиқча туриб қолиши оқибатида жуда кўп иш вақти йўқотилмоқда.

Телефон тармоғи ҳали ҳам суст ривожланмоқда, автоматлашган телефон станциялари қурилиши учун ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмаяпти. Айни вақтда областимизнинг телефонлашиш даражаси мамлакатимизнинг бошқа областларидан анча орқада қолмоқда, гражданларнинг телефон ўрнатиб бериш ҳақидаги 160 мингдан ортиқ илтимосномаси бажарилмай қолмоқда.

Район ва шаҳар партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, транспорт ва алоқа корхоналарининг партия ташкилотлари камчиликларни изчил ва қатъийлик билан бартараф этишлари, юк ташишнинг барча турлари, алоқа тармоқлари томонидан халқ хўжалиги ва аҳолига хизмат кўрсатиш даражасини анча оширишни таъминлашлари, раҳбарларнинг планлар ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши учун масъулиятини оширишлари керак.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган муҳим проблемалар орасида меҳнат унумдорлигини барқарор ошириб бориш масаласи ҳали ҳам бош масала ҳисобланади. Бизнинг областимизда бу йўналишда маълум ишлар қилинди. Ўтган йили саноат корхоналарида 90 та автоматлашган, ярим автоматлашган ва механизациялашган поток линиялари, янги техника бўйича 986 та тадбир жорий қилинди.

Саноат, қурилиш ва транспортда асосий ишлаб чиқариш фондларидан, иш вақтидан фойдаланиш яхшиланмоқда, ишчиларнинг касб маҳорати даражаси ошмоқда.

Шу билан бирга меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича эришилган натижалар кўнгилдагидек эмас, у КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми талабларига тўла жавоб бермайди.

1981 йилда саноатда ишлаб чиқариш ҳажми ортишининг фақатгина 67 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди. Бу кўрсаткич Олмалиқ, Ангрен, Оҳангарон, Янгийўл шаҳарларида, Тошкент шаҳрининг Фрунзе ва Чилонзор районларида, Бўстонлиқ, Бўка, Орджоникидзе ва Ўрта Чирчиқ районларида янада камдир.

Умуман область бўйича 30 корхона меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажармади, 61 корхона ошиш суръатларини пасайтириб юборди. Бу корхоналарда кўп йиллардан бери фан-техника тараққиёти ютуқлари ишлаб чиқаришга жорий қилинмаяпти, айниқса, ёрдамчи ишларда қўл меҳнати сарфи жуда суст камаймоқда. «Чирчиксельмаш» заводи, Оҳангарон цемент ва Янгийўл ёғ-мой комбинатлари, «Тошкент» ёғочсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Енгил ва Озиқ-овқат саноати министрликларининг қатор корхоналари шулар жумласидандир.

Кадрлар қўнимсизлигини камайтириш ва иш вақтининг фойдасиз ўтишини қисқартириш меҳнат унумдорлигини оширишнинг катта резерви ҳисобланади. Областимиз саноатида бу соҳалар кўнгилдагидек эмас. Қурилишда ҳам шундай фойдасиз исрофгарчиликларга йўл қўйилмоқда.

Иш вақти фойдасиз йўқотилишининг барча кўринишлари, асбоб-ускуналарнинг тўхтаб қолиши, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги камчиликларга қарши қатъий кураш олиб бориш, фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш ва илғор тажрибани жорий этишга ёрдамлашиш шаҳар ва район партия комитетлари, совет органларини, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг бурчидир.

Сўнгги йилларда областимиз саноатида асосий фондларни кўпайтириш ва янгилаш бўйича анчагина ишлар қилинди. Бу йўл бундан кейин ҳам давом эттирилади. Бу соҳада асосий фондларнинг миқдорий ўсиши сифат ўзгаришлари билан бирга олиб борилади, яъни прогрессив, юксак унумли асбоб-ускуналар ҳиссаси кўпайтирилаверади.

Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни ҳар томонлама яхшилаш ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим омили бўлиб бормоқда. Лекин, бу муҳим масалада ҳали кўпгина камчиликларимиз бор.

«Электрохимпром» бирлашмаси, Ўзбекистон металлургия комбинати, «Ташкентпиво» бирлашмасининг пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати, Тошкент ошхона мебели заводи, Ангрен уйсозлик комбинати, Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси ва қатор бошқа корхоналарда лойиҳа қувватлари ҳаддан ташқари суст ўзлаштирилмоқда.

Бу корхоналар ишини таҳлил қилиш шуни кўрсатмоқдаки, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланмаслик асбоб-ускуналардан фойдаланиш коэффициентининг пастлиги, уларнинг тез-тез бузилиб туриши, кадрлар малакасининг пастлиги, кадрлар қўнимсизлигининг кўплиги оқибатида содир бўлмоқда. Айрим корхоналарда кўп йиллар давомида у ёки бу хомашё, эҳтиёт қисмлар ва асбоб-ускуналар билан ўз вақтида таъминланмаслик натижасида қувватлар кўп йиллар давомида тўла фойдаланилмаяпти.

Ишлаб чиқарилаётган буюмлар сифатини ошириш масалалари доим партия ташкилотларининг эътибор марказида бўлмоқда. Ҳозирги вақтда областимиздаги ҳар уч корхонанинг бирида маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системаси муваффақиятли ишлаб турибди. Бу ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Эндиликда мингдан ортиқ буюм давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Уларнинг миқдори ишлаб чиқариш умумий ҳажмида 13,7 процентни ташкил этмоқда. Бу кўрсаткич Чирчиқ, Бекобод шаҳарларида, Тошкент шаҳрининг Куйбишев районида ва айрим бошқа районларда янада ошиқдир. Тошкентдаги Агрегат, Чирчиқ трансформатор заводлари, «Средазкабель» бирлашмаси, Бекобод цемент комбинати ва қатор бошқа корхоналарда маҳсулотнинг ярмидан кўпи Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Лекин, истеъмолчилардан рекламациялар олаётган, ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг сифати ёмонлигидан зарар кўраётган корхоналар ҳали ҳам анчагина бор.

Тошкент ва Чирчиқ пойабзал фабрикалари, «Ташхимсельмаш», Олмалиқдаги 5-темир бетон буюмлари, Оҳангарондаги «Сантехлит», Ғазалкент, Янги Тошкент, Янгийўл консерва заводлари ва бошқа қатор корхоналарда тайёрланаётган маҳсулот сифати ҳамон паст даражада. Халқ истеъмоли товарлари, нон-булка ва бошқа маҳсулотлар сифати ҳақли равишда ҳали ҳам меҳнаткашларнинг кўплаб норозиликларига сабаб бўлмоқда.

Бинокорлар томонидан объектларни — уй-жойлар, мактаблар, болалар боғчаларини катта-катта нуқсонлар билан, қурилиш ва пардозлаш ишларининг жуда паст сифат билан бажарилган бўлишига қарамай фойдаланишга топшириш каби ҳоллар бартараф этилгани йўқ.

Барча бу камчиликлар айрим шаҳар ва район партия комитетлари, хўжалик раҳбарлари тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларига, давлат ва тармоқ стандартлари талабларини таъминлаш, техник шартлар ва регламентларни таъминлашга эътиборни сусайтириб юборганликларидан далолат беради. Тайёрланаётган маҳсулот сифатига нисбатан бундай бефарқ муносабатда бўлиш чидаб бўлмас бир ҳолдир. Бу соҳадаги камчиликларни бартараф этиш учун зудлик билан кескин ва қатъий чоралар кўриш зарур.

Ҳозирги вақтда мамлакатимизда КПСС XXVI съезди қарорлари томонидан белгиланган озиқ-овқат программаси қатъийлик билан амалга оширилмоқда. Бу вазифани ҳал қилишда областимизнинг айрим саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари коллективлари фаол иштирок этмоқдалар.

Лекин, кўпгина меҳнат коллективлари бу муҳим ишда қатнашаётганлари йўқ. Биз барча хўжалик раҳбарларининг диққат-эътиборини ҳар бир корхона ва ташкилотда шу йилнинг биринчи кварталида ёрдамчи хўжаликлар ёки қишлоқ хўжалик цехлари ташкил этиш ва уларни ривожлантириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилиши кераклигига яна бир бор қаратамиз. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши беш йиллик охирига келиб истеъмол қилинадиган йиллик фонднинг ками билан 30 проценти ҳажмида гўшт тайёрлашни таъминлаши керак.

Сўнгги йилларда шаҳар ва район партия комитетлари, совет ва хўжалик органларининг материал ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланишга эътиборлари анча кучайди.

Бироқ, бу муҳим ишда ҳали ҳам мавжуд резервлар суст фойдаланиляпти. Кўпгина электр станциялари, саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар, уй-жой-коммунал хўжалигида кўмир, нефть маҳсулотлари, газ, электр ва иссиқлик энергияси муттасил ортиқча сарфланишига йўл қўйилмоқда, иккиламчи энергия ресурслари ҳаддан ташқари кам фойдаланилмоқда. Технология режимидан четга оғишлар, ёқилғини сақлаш ва ташишни кўнгилдагидек ташкил этмаслик ёқилғи ва энергиянинг анчагина қисми исроф бўлишига олиб келмоқда.

Ҳатто кўпгина корхоналарда техника ечими бўлгани ҳолда чиқиндисиз технология ишлаб чиқаришга жорий қилинмаяпти. Бу муҳим ишда область илмий-тадқиқот, лойиҳалаш институтлари ва илмий-муассасаларининг роли ҳали ҳам жуда кам.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, хўжалик раҳбарлари барча турдаги моддий ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ҳар бир ишлаб чиқаришга чиқиндисиз технологияни кенг жорий қилиш учун қатъий ва изчил курашни авж олдиришлари керак.

Шу кунларда барча меҳнат коллективларида, шаҳарлар ва районларда ишчилар йиғилишлари, партия ва хўжалик активи бўлиб ўтди. Уларда юксак социалистик мажбуриятлар, тиғиз муқобил планлар қабул қилинди. Бу КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми талабларига тўла мувофиқдир, область меҳнаткашларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлашга қизғин интилаётганликларини ифода этади.

Бизнинг бугунги йиғилишимиз пойтахт областининг 1982 йилги социалистик мажбуриятларини кўриб чиқади ва қабул қилади. Докладчи бу мажбуриятларнинг асосий мазмунини шарҳлаб берди.

Кўриб турибсизки, бизнинг ўн биринчи беш йиллик иккинчи йили планларимиз ва социалистик мажбуриятларимиз ниҳоятда тиғиздир. Лекин, улар реал ҳисобланади. КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми уни амалга оширишнинг аниқ йўлларини белгилаб берган.

Шаҳар ва район партия комитетлари партия раҳбарлигининг усул ва услубларини муттасил такомиллаштиришлари, ташкилотчилик ва сиёсий ишни ҳозирги талаблар даражасига кўтаришлари керак. Бундан буён ҳам бошланғич ва цех партия ташкилотларининг, партия группаларининг жанговарлигини ошириш, коммунистларнинг ижодий активлиги ва ташаббускорлигини ривожлантириш, уларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётда авангардлик ролини таъминлаш, ҳар бир меҳнаткашда ўз корхонасининг хўжайини ва ўз мажбуриятларининг сифатли бажарилиши юзасидан коллектив олдидаги масъулият ҳисси тарбияланишига ёрдам бериш керак.

Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли тажриба ремонт-механика заводида ўн бешлар ташаббусига қўшилиб, меҳнат қилаётган коллективлар анчагина. Тоҳир Мирзаев бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ана шундайлардан биридир. Аҳил коллектив съездлар йилида икки йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Айни пайтда эса ёшлар кўтаринки руҳда меҳнат қилиб, смена топшириқларини икки ҳиссага етказиб бажармоқда. Суратда. (ўнгда) Тоҳир Мирзаев ёш ишчига тайёр маҳсулотдаги айрим камчиликларни кўрсатмоқда.

В. Сироткин фотоси.

Партия ташкилотлари, идеология кадрлари меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган пропаганда ва агитация ишлари савиясини оширишлари, уларнинг ижодий активлигини ривожлантиришлари, меҳнаткашлар олдидаги вазифаларнинг муҳимлигини кўрсатишлари, кишиларни ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва интенсивлаштириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш, маҳсулот сифатини яхшилашга сафарбар этадиган яхши руҳий кайфиятни вужудга келтиришга актив ёрдам беришлари лозим.

Оммавий ахборот ва пропаганда органлари газеталар материаллари, телевидение кўрсатувлари ва радио эшиттиришларининг таъсирчанлигини оширишлари ва аниқ мақсадга йўналтиришлари, тематика ва жанр жиҳатидан турли-туман, эркин тил билан ёзилган мазмуни чуқур ва шакли қизиқарли бўлишига эришишлари керак. Улар кишиларни ўргатишлари ва тарбиялашлари, уларни меҳнатда муваффақиятларга эришишга, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашга сафарбар этишлари лозим.

Меҳнаткашларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширишнинг қудратли омили бўлган социалистик мусобақани ташкил этиш даражасини ҳар томонлама юксалтириш, партия ва касаба союз ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг кечиктириб бўлмас вазифасидир.

Бу йил социалистик мусобақа алоҳида аҳамиятга эгадир. У совет халқининг ҳаётидаги шонли воқеа — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланмоқда. Ана шу умумхалқ социалистик мусобақасига бошчилик қилиш, халқ хўжалигининг барча участкаларида, ҳар бир меҳнат коллективида юксак талабчанлик, уюшқоқлик ва ишга ижодий муносабатда бўлиш вазиятини вужудга келтириш шаҳар ва район ижроия комитетлари, хўжалик раҳбарлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг муҳим бурчидир.

Ўртоқлар, қўйилган вазифаларни бажариш учун бизда ҳамма зарур нарса — қудратли иқтисодий потенциал, ривожланган қишлоқ хўжалиги ва энг асосийси ажойиб кишилар, фидокорона меҳнаткашлар бор. Улар учун Ленин партияси ва Совет ҳукумати кўрсатмаларини амалга ошириш ишига иложи борича кўпроқ шахсий ҳисса қўшиш юксак ватанпарварлик бурчи ҳисобланади.

Ана шуларнинг ҳаммаси бизга ишчилар, колхозчилар, мутахассислар, область халқ хўжалиги барча тармоқларининг ходимлари 1982 йилни зарбдор меҳнат билан нишонлайдилар, партия Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС XXVI съезди олдинга сурган тарихий вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун барча ишларни қиладилар, деб КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтириш имконини беради.

Доклад юзасидан бошланган музокараларда Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **Б. Ғ. Ҳалилов** биринчи бўлиб сўзга чиқди.

— Республикамиз пойтахти коммунистлари, барча меҳнат коллективлари КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, ўтган йилни зарбдор меҳнат билан нишонладилар, — деди у. — Шаҳар индустрияси маҳсулот реализацияси ва кўпчилик муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни муддатидан илгари — 24 декабрда бажарди. Социалистик мажбуриятлар ҳисобига 58,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқариш ҳажми 6 процент ортди, бу ўсишнинг тўртдан уч қисми меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди.

Шаҳарда москвалик ва ленинградликларнинг «СССР 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта» шиори остида бошлаган ташаббуси кенг ёйилди. 100 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ўтган йил топшириғини муддатидан илгари бажардилар.

Эндиликда юксак сифат категориясидаги буюмлар ишлаб чиқариш ҳажми аттестация учун тавсия этиладиган барча маҳсулотнинг учдан бир қисмини ташкил этмоқда. Янги техника бўйича тадбирларни жорий қилишдан 24 миллион сўмлик иқтисодий самара кўрилди.

Б. Ғ. Ҳалилов катта камчиликлар ва ҳал қилинмаган масалалар ҳақида тўхталди. Йил давомида 4 корхона маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича планларнинг бажарилишини барбод этди. Тепловоз ремонти, «Таштекстильмаш» заводлари, тўқимачилик комбинати, ошхона мебеллари заводи бир маромда ишламади. 17 корхона меҳнат унумдорлигини пасайтирди, 19 корхона эса ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 15 миллион сўмлик камайтириб юборди. Қатор корхоналар мажбуриятларни бажаришнинг уддасидан чиқмади.

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида юксак унум билан ишлаш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш учун барча шароитларни яратиб бериш керак.

Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Орифжонов** минбарга чиқади.

— Шаҳар корхоналари коллективлари ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳсулот реализацияси бўйича йиллик планни муддатидан илгари — 21 декабрда бажардилар, — деди у. — Пландагидан ташқари 4 миллион 734 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. 22 корхонанинг 20 таси пландагидан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш, 16 таси маҳсулотни реализация қилиш бўйича мажбуриятларни бажарди.

Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш муттасил кўпайиб бормоқда ва ассортименти кенгаймоқда. Ўтган йили 41 миллион сўмлик шундай маҳсулот ишлаб чиқарилди, бу пландагига нисбатан 109 процентни ташкил этади. Буюмлар сифати сезиларли яхшиланди.

Ўзбекистон металлургия комбинатининг пўлат эритувчиси **П. Я. Вильмс** ўз нутқини унумли ишлаш учун зарур шароитларни яратиб бериш, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш масалаларига бағишлади.

Ленин район партия комитетининг биринчи секретари **Ю. А. Чурсин** ўз сўзида район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг саноатга раҳбарлик қилиш, социал-иқтисодий вазифаларни амалга ошириш бўйича фаолияти ҳақида батафсил тўхталди. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида ишлаб чиқариш ҳажми олдинги йилдагига нисбатан 106 процентни, меҳнат унумдорлиги эса 107 процентни ташкил этди. Ҳозирги вақтда районда 147 буюм давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Нотиқ янги беш йилликнинг иккинчи йилида саноат ишлаб чиқаришининг янада ортишига алоҳида эътибор берди.

— Партия, совет ва хўжалик органларининг доимий ғамхўрлиги ва эътибори туфайли биз ишда ижобий натижаларга эришдик, — деди «Алмаликсвинецстрой» тресги бошқарувчиси **Р. Х. Қўлдошев.** — Республика партия штаби қурилишни ташкил этиш, моддий-техника таъминоти, бинокорларнинг меҳнати ва турмушини яхшилаш, иш сифатини ошириш билан боғлиқ бўлган кўпгина масалаларни оператив ва аниқ ҳал қилмоқда.

Бу йил пудрат бўйича деярли 27 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишимиз керак, фақатгина комбинатнинг ишга тушириладиган объектларида 15 миллион сўмликдан ортиқ маблағ ўзлаштирилиши лозим. Реконструкция бўйича ишлар ҳажми ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўпаяди.

Тошкент кўн-галантерея ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси тикув цехининг бригадири **М. Ю. Юнусова** нутқи зўр қизиқиш билан тингланди. Бу корхона коллективи ўртасида СССР 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта шиори остида мусобақа авж олган. Мусобақа ҳар куни якунланмоқда. 18 бригада меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги системаси асосида ишламоқда. Барча бригадаларда меҳнат паспортлари юритилмоқда, инженерлик таъминоти планлари ишлаб чиқилган. Ҳар бир ишчининг меҳнатда иштироки коэффициенти ҳисобга олинмоқда. Бу йил коллектив ишлаб чиқариш ҳажмини 10 процент ошириши ва пландагидан ташқари миллион сўмликдан ортиқроқ буюм реализация қилиши керак. Давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотнинг солиштирма миқдори 25 процентгача етказилади.

93-ихтисослашган трестга қарашли Чирчиқ монтаж бошқармасининг бошлиғи **В. И. Великанов** ўз сўзида муҳим масалаларни кўтарди. Коллективда илғор монтаж қилиш усулларини жорий қилишга катта эътибор берилмоқда. И. М. Татарников, И. Эштоев, А. А. Звягинцевлар раҳбарлигидаги бригадалар 1983 йил ҳисобига ишламоқдалар.

Музокараларда Янгийўлдаги «Лаззат» кондитер ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси **Т. Г. Нурмуҳамедова,** Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси **Н. Ф. Шарниповлар** ҳам қатнашдилар.

Актив йиғилишида Тошкент область ва Тошкент меҳнаткашларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

ЙИЛ ЯКУНИ ТАҲЛИЛИ

АГАР ИШТИЁҚ БЎЛСА

ПАХТАКОРНИНГ йил-ўн икки ой тер тўкиб қилган меҳнатига, касб маҳоратига биринчи галда ҳар гектар майдондан йиғиштириб олган ҳосилига қараб баҳо берилади. Об-ҳаво инжиқликларини рўкач қилмай, ҳар мавсум бирдек юқори ҳосил кўтарадиган пахтакоргина асл деҳқон деган таърифга муносибдир.

Ғалаба районидаги Ҳамза номли колхозда ана шундай уста пахтакорлар оз эмас. Шунинг учун ҳам хўжаликда ҳар йили 40—42 центнердан хирмон кўтариляпти. Масалан, кейинги уч йил давомидаги ўртача ҳосилдорлик 41 центнерданга тўғри келди.

Пахтачиликда бундай муқимликка қандай йўллар билан эришилмоқда? Колхоз правлениеси раиси Дўстбой БОЙБЎТАЕВ бу ҳақда мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

— Хўжалик бўйича умумий ҳосилдорлик мавжуд бригадаларда эришиладиган натижаларга боғлиқ бўлади. Бизда 8 та пахтачилик бригадаси бор. Ҳосилдорлик жиҳатидан улар ўртасидаги фарқ ҳеч қачон кескин фарқ қилмай, доимо 40—43 центнер атрофида бўлади. Чунки, аввало ер шароитимиз бир хил. Экин майдонларимизнинг ҳаммаси қора тупроқли, сизот сувларининг жойлашиши ҳам бир хил. Барча бригадаларга ерни экишга тайёрлашдан тортиб, ҳосилни йиғиштириб олгунга қадар ҳар томонлама тенг имкониятлар яратиб берилади.

Ўтган йилги мавсумда Ориф Яхшибоев бошлиқ бригада аъзолари колхозда энг юқори ҳосилдорликка эришдилар. Улар ҳар гектар майдондан 43 центнердан хирмон кўтаришди. Энг паст натижа кўрсатган Эрбой Боқиев бошлиқ бригадада эса ҳосилдорлик 40 центнерни ташкил этди. Аслида бу ҳам чакки кўрсаткич эмас. Бироқ колхознинг ўртача даражасига ета олмаганлари учун бригада аъзоларига эътироз билдириш ўринли бўлади. Қолаверса, хато ва камчиликларга йўл қўйганлари учун ҳам бошқалардан орқада қолдилар. Жумладан, ғўза айни шоналаб, ёппасига гулга кирган пайтда ортиқча чанқатиб қўйдилар. Оқибатда, кўпгина майдондаги ғўзалар ҳосил тугунчаларини тўкиб юборди. Бунинг устига чеканка даврида бригада аъзолари аҳиллик билан ишламадилар. Ҳамма бригадаларда бу муҳим тадбир 4—5 кунда ўтказилган бўлса, улар 10 кунга чўзиб юбордилар. Бу нуқсонлар ҳам ҳосилдорликка акс таъсир кўрсатди, албатта.

Биз маҳаллий ўғитдан фойдаланишнинг ўз шароитимизга мос усулини топганмиз. Кузги шудгор олдидан фақат гўнг оборотига киритилган 20 гектар ергагина ўртача 30—40 тоннадан маҳаллий ўғит соламиз, холос. Қолган гўнгни эса тўрт фасл давомида дала бошларига ташиб чиқараверамиз. Обдон қуриган эски гўнгни майдалаб, элаб, ғўза бир қарич бўлиб, ҳосил тугунчаларига зўр берган пайтда қатор ораларига сепилади. Янги чиқарилаётган гўнг эса эгатларга шарбат усулида оқизилади. Бу тадбир биринчидан, кўсакларнинг йирик ва салмоқли бўлишини таъминласа, иккинчидан, тупроқнинг ғўза илдизлари жойлашган қисми пўрсилдоқ бўлиб, ҳаво ва иссиқликдан тўла баҳраманд бўлади.

Мутахассисларимиз ва тажрибали деҳқонларимиз ўсиш даврида ҳар бир агротехник тадбирни қулай пайтларда сифатли бажаришдан ташқари, дефолиация ўтказиш муддатини белгилашда янглишмасликка алоҳида эътибор беришади. Чунки, заҳарли дори сепилган пайтдан бошлаб ғўза ўсишдан яъни ҳосил тўплашдан тўхтайди. Ҳали тўлишиб улгурмаган кўсаклар ҳам шундайлигича қолади. Демак, тупларда қанча ҳосил тўпланган бўлса, шунинг ўзи хирмонга тўкилади.

Одатда, 3—4 та кўсак очилгандан сўнг дефолиацияни бошлаш тавсия этилади. Биз эса ҳар бир картада 5 та тўлиқ кўсак расмана очилмагунча дефолиацияни бошламай турамиз. Аммо, бунга асос ҳам бўлиши керак. Агар ҳосил эртаки ва машинабоп қилиб етиштирилмаган бўлса, йиғим-терим кечикиб кетиб, охирида салмоқдан ютқазиш мумкин. Биз буни ҳисобга оламиз. албатта. Шунинг учун ҳам янглишмаяпмиз.

Ўтган мавсумда карталарда бештадан кўсак тўлиқ очилганда дефолиацияни, 80 процент ҳосил етилганда эса машина теримини бошладик. Шу йўл билан биринчи теримдаёқ халқ хўжалик планининг 86 проценти миқдорида пахта тайёрладик. Ҳар гектар майдондан йиғиштириб олган ҳосилимиз 31 центнердан ошди. Бу яхши натижа, албатта.

Кунлик ўсишда юқори суръатга эришиб, октябрь ойи биринчи беш кунлиги якуни бўйича область хўжаликлари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқдик ва кўчма Қизил байроқ билан мукофотландик. Колхоз правлениеси, партия ва касаба союз ташкилотлари енгил автомашинани 3-бригада механизатори Ҳамза Турдибоевга беришга бир овоздан қарор қилдилар. Чунки, ўз касбига чуқур меҳр қўйган бу механизатор бригада ерларини экишга тайёрлашда, чигитни тез ва соз экиб, ўсиш даврида қатор ораларига ишлов бериш ва озиқлантиришда чинакамига жонбозлик кўрсатди. Ҳосил пишиб етилганда «зангори кема» рулини бошқариб, бригада пахтасининг асосий қисмини териб берди. Ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгор қилишда ҳамкасбларига ўрнак бўлди.

Колхоз правлениеси, партия ва касаба союз ташкилотлари сидқидилдан ишлаётган колхозчи ва механизаторлар меҳнатини қадрлаш ва ўз вақтида муносиб тақдирлаш масаласига жиддий эътибор беради. Ҳар йили пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини биринчи бўлиб бажарган бригада коллективига 200 сўм пул мукофоти бериш яхши анъаналаримиздан бири бўлиб қолди. Ўтган мавсумда Ориф Яхшибоев бошлиқ бригада аъзолари ана шу мукофотни қўлга киритдилар.

Бундан ташқари, терим иштирокчилари мусобақасига ҳар беш кунда якун чиқарилиб, ғолибларга 20 сўмдан 40 сўмгача қўшимча мукофот бериб борилади. Аммо, кейинги йиллар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, йиғим-терим жонкуярларини пулдан кўра кундалик турмушда зарур бўладиган ноёб буюмлар, қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирлаш яхши самара берар экан. Шунинг учун бу йил мусобақа ғолибларидан 30 нафарига полос ва гилам поёндозлар тарқатилди.

Илғор колхозчиларни сайр ва саёҳатларга жалб этиш ҳам меҳнат активлигини оширишга ёрдам бераётир. Ёз ойларида 60 нафар колхозчи Бухоро ва Самарқанд шаҳарларидаги кўҳна тарихий ёдгорликларни томоша қилдилар. 30 киши эса яқинда турли маршрутлар бўйлаб туристик саёҳатда бўлиб қайтишди.

Ҳозир барча куч ва имкониятлар 1982 йил ҳосили учун пухта замин яратишга сафарбар этилган. Куз ва қишнинг илиқ келганлигидан фойдаланиб, суғориш шохобчаларини тозалаб, тартибга келтириб қўйдик. Трактор паркида техника ремонти қизғин олиб бориляпти. Кўкламги экиш пайтида зарур бўладиган техника воситалари деярли созлаб қўйилди.

560 гектар майдон чигит экишга ҳозирданоқ тайёр. Баҳорда бир марта бороналаб, чигит экилаверади. Дала бошларига гўнг ташиб чиқариш давом этяпти. «СССР 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта!» шиори остидаги умумхалқ мусобақасига қўшилган колхозчиларимиз бу йил ҳосилдорликни 43 центнерга етказишга қарор қилдилар.

ЁЗДАГИДЕК МЎЛ СУТ

Тошкент областида энг йирик чорвачилик хўжалиги — «Чиноз» наслчилик совхоз техникумининг меҳнаткашлари январь ойида ҳам ҳар бир сигирдан бир суткада 11—12 килограмм сут соғиб олиб, юксак кўрсаткичга эришдилар.

Сут соғувчи Раҳим Содиқов ҳар бир сигирдан 14 килограммдан сут соғиб олмоқда. Бу йил Р. Содиқов ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 5,5 минг килограмм сут соғиб олмоқчи. Юқори малакали моҳир сут соғувчи ўз тажрибасини ёшлар билан ўртоқлашмоқда, бу эса юксак кўрсаткичларни янада кўпайтиришга кўмаклашмоқда.

Ҳозир совхозда йилига 5—6 минг килограммдан ортиқ сут берадиган 400 дан кўпроқ сигир бор. Молларнинг рациони хилма-хил бўлиб, улар силос, беда пичани ва концентратлардан иборат. Шу қиш кунларида совхозда оралиқ озуқа экинларини ўриб олишга ҳозирлик кўрилмоқда. 280 гектар майдонда жавдар, рапс, перко, кўк массасидан мўл ҳосил етиштирилди.

(ЎзТАГ).

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ ҚИССАСИ

ТАҚРИЗ

УЛУҒ рус танқидчиси В. Белинский замондошларни, уларнинг бадиий асарлардаги типик образларини «нотаниш таниш» деб таърифлаганди. Дарҳақиқат, давримизда яшаб, меҳнат қилиб, тараққиётимизга муносиб ҳисса қўшаётган кишиларимиз реалистик асосда ҳаққоний ва таъсирли ифодаланса, ўй-фикрлари, ҳаракатлари, ижтимоий фаолиятлари, оилавий турмуш тарзлари ва шахс сифатидаги ҳаётга қарашлари жиҳатидан ўз замондошларига танишдек туйиладилар, эътиборни тортадилар.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳимнинг «Оқибат» («Шарқ юлдузи» 1981 йил 7—8—9 сонлари) романини ўқир эканмиз, кўнглимиздан беихтиёр шу фикрлар кечади.

Бундай дейишимизнинг бош сабаби шундаки, роман ўзининг ғоявий-эстетик руҳига кўра том маънода замонавийдир. Наинки замонавий, айни чоғда у актуал ҳамдир. Давримизнинг 70-йиллар тараққиётида, тарихимизда зарҳал боблардан бўлиб қоладиган социал ҳодиса — бепоён Россиянинг сағизтупроқ ерларини ўзлаштириш билан боғлиқ умумхалқ ҳаракатига ўзбек халқининг саховат билан биродарлик ва қардошлик улушини қўшишини бадиийлаштириш асарнинг ғоявий негизини ташкил қилади. Бу ҳаётий ва зарурий масала янги, советлар замонасининг бутун тарихига алоқадор ва коммунистик қурилиш эътиқоди билан узвий боғлиқлигидан, ўз бағрига миллатлараро дўстлик, биродарлик, оқибатлилик ғояларини жамлаб олади.

Ёзувчи кўзда тутган концепсияни Россиянинг сағиз тупроқ ерларини ўзлаштириш ва у ерлардан кўтариладиган ҳосил чамасини кўрсатиш орқали ифодалашни сюжетнинг бош ўзанига айлантирмайди. Аксинча, автор ўз мақсади фокусига сағизтупроқларни ўзлаштиришдек улкан ижтимоий ҳаракатга партиявий раҳбарлик ролини бадиий анализ қилиш вазифасини қўяди. «Оқибат» ана шундай проблематикасига биноан ўзининг замонавий ва партиявий руҳини чуқурлаштирган.

Иброҳим Раҳим ғоят салмоқли ғоявий-эстетик ниятни рўёбга чиқариш учун том маънода кенг масштабли коммунист раҳбар ходимларни асарнинг етакчи қаҳрамонлари этиб тайинлайди. Автор бу вазифанинг масъулиятини ҳис этмаслиги мумкин эмас эди. Ахир ўйлаб кўринг: бир республикадан узоқдаги иккинчи республикага биродарлик, қардошлик, дўстлик туйғулари ҳамда қалб даъвати билан ҳашарга бориб, сағизтупроқ ерларни ўзлаштираётган оқибатли совет кишилари меҳнатининг унуми ва ижтимоий самарасини бетанқис таъминлаш ҳазилакам ишми! Бунинг учун биринчи даражадаги обрў, ишбилармон, жонкуяр, чин маънода илғор ва партиявий раҳбар кишининг раҳнамолик қилмаслигини тасаввур қилиш қийин эди. Иброҳим Раҳим романдаги проблема миқёсига мувофиқ ана шундай эҳтиёжни тўғри идрок этган ва унга худди шу типдаги йирик шахс — республика коммунистлар партияси раҳбарини Розиқов тимсолида гавдалантиришга жасорат билан қўл урган ва бу масалада кашфиёт дейишга даъво қила олувчи йирик масштабли ҳамда ёқимли партиявий раҳбар характерини чиза олган. Розиқов ташқи қиёфасига кўра қанчалик нуроний бўлса, унинг ички олами, интеллектуал дунёси, ҳаётга, кишилар қисматига қараши ҳам шунчалик бой ва жозибали. Унинг бундай индивидуал қирралари иш устида босиқ, уддабурро, синчков, ўз бурчи ва ишининг зукко билимдони, имконияти ва обрўсини ўрнига қўйиб, жўяли ишга солувчи, долзарб масалаларни галга солмовчи, айни вақтда, камтарин, дилкаш ҳамда ғоят самимий, инсонпарвар шахсга мансуб фазилатлари билан китобхонни ром қилади. Автор чуқур меҳр-муҳаббат ва қалб қўри билан авайлаб чизган бу характернинг нутқий томондан ҳам хосликка эга бўлишини ёрқин лавҳаларда тасвирлайди. Розиқовнинг нутқи босиқ-вазмин, мазмундор, адолатли, лўнда ва нишонга бехато тегади. Айниқса, унинг фазилатига хос миллий анъанавий майлларнинг замонавий талаблар билан омихта янграши меҳр қозонади.

Розиқов характерининг умумлаштирма ва типик томони шундаки, қандай масала юзасидан фикр юритиб ҳаракат қилмасин, у фақат ва фақат умумий тараққиётни, халқ оммаси эҳтиёжини, коммунистик қурилиш манфаатини кўзловчи йирик ижтимоий шахс қиёфасида кўзга ташланади. Розиқов образи имкон доирасида романда иштирок этади ва таъсирчанлик бағишлайди. Бахтга қарши автор бу образ характерини янада жонли ва йирик этишда мавжуд имкониятлардан етарли фойдалана олмаган. Уни психологик кечинмалар негизида кўрсатиш ҳийла оқсайди. Ёзувчи ўз қаҳрамони Розиқовнинг Новгород областига бориши билан алоқадор ўринларни, унинг Улуғ Ватан уруши чоғларида Старая Русса учун бўлган оғир жангларда қон тўккан дамлари билан боғлиқ хотираларини жонлантиришда чуқур психологик тасвир жуда қўл келиши табиий эди. Афсуски, автор бу имкониятни ҳам қўлдан берган. Натижада, Розиқов кўнглидан кечган уруш хотиралари юзаки тасвирланиб, китобхон қалбини тўлқинлантирмайди. Ваҳоланки, бундай ўринлар Розиқов характерини янада баркамол этишда катта ҳаётий манбага эгадир.

Автор романнинг охирларида ўзининг бу севимли қаҳрамонига яна қайтади. Бу ўринда Розиқовнинг Қудратов билан Жиззахда учрашиш дамларини кўзда тутаяпмиз. Оилавий фожиа жиҳатидан вақтинча она юртга қайтган Қудратов «Жиззах» совхозига директорликка мўлжалланган эди. У совхознинг яратиш, ижодий меҳнат режалари қалбида қайнаб тошиб турган ёш ва қобилиятли директори Ҳалил Раҳмоновнинг ишларини кўриб, бу раҳбар кадрнинг йўлига тўғоноқ бўлишини эп кўрмайди. Бунда Қудратов эл-юрт учун қобилиятли, истиқболли раҳбар кадрлар зарурлигини назарда тутиб фикр юритади, ижтимоий манфаатни бошига кўтаради. Унинг бундай жонбозлиги, одамжонлиги Розиқовнинг кўнглидаги иш бўлиб чиқади ва унинг қалбига қувонч, мамнуният туйғуларини солади. Бундай жонли ва ҳаётий детал ҳар иккала характер жозибасини, таъсирчанлигини оширган.

Ўлкамизда янги ерлар ўзлаштиришда катта тажриба орттирган Қудратов билан Ҳамид Ҳакимов коммунист раҳбарлардан бўлиб, Розиқов мактабидан ўтган ва унинг характеридаги типик қирраларни ўзларининг индивидуал қиёфалари билан тўлдирувчи ҳаётий образлардир.

Романда Элчи, Гуландом, Сумбула, Набижон, Кудимов, Сергеев, Надежда, Евдокия Порфирьевна сингари оригинал қисмат ва характерли образлар ҳам бор. Бундан ташқари романдаги ғоянинг ифодачилари бўлган характерларни очишда, уларни ҳаракатга ундаётган шароитлар образини тасаввур қилишда муҳим ҳаётий ҳолатлар чизилганки, уларсиз асарнинг кучини ҳис этиш қийин. Булар, аввало, сағизтупроқ ерларни ўзлаштиришдаги хавфли ботқоқликларни қуритиш, уруш бўлиб ўтган ерларда ҳали ўлим таҳдиди солиб турган бомба, снаряд, мина ва бошқа ажал уруғларини зарарсизлантириш, ерли аҳоли норозилигига дуч келмаслик чораларини излаш каби ҳолатлар билан алоқадор қийинчиликларни босиб ўтиш машаққатларидир. Ана шундай йўлни босиб ўтишда партиямизнинг инсонпарварлик, коммунистик гуманизм билан йўғрилган сиёсати асар қаҳрамонларига руҳ ва мадад бағишлайди.

«Оқибат» роман сифатида жиддий фазилатларга молик. Лекин бақувват ғоявий мазмунга яраша олинган улкан ҳаётий материални бадиий шакллантиришда йўл қўйилган камчиликлар сабабли унинг барча қисмлари бир текисда ёзилган гўзал асар даражасига кўтарилмай турибди. Айтмоқчиманки, ғоявийлик билан бадиийликнинг яхлит ҳолда мужассам этилишида кемтик ўринлар кўзга ташланади. Мабода, ана шундай нуқсонлар бартараф этилганида етакчи образлар характерлари сайқаллашиб, янада йирик тимсоллар бўлиб гавдаланар эди. Менингча, бу роман хусусида бизгача танқидий мулоҳазалар билдирган мунаққид ўртоқлар ана шу бош масалага етарли аҳамият бермадилар.

Автор, назаримда, романдаги мақсадни мувофиқ равишда таъсирли ифодалашга йўл очувчи шаклни ҳали қиёмига етказганича йўқ. Воқеаларнинг мустақил давом этувчи линияларини олиб кўрайлик. Қудратов бошлиқ мелиораторлар линиясида сюжетни ривожлантирувчи қарама-қаршиликлар, кураш ва конфликтлар негизини, асосан, нотаниш жойлар табиатидан келиб чиқувчи қийинчиликлар ташкил этади. Бундай зиддиятларнинг қабариқ кўриниши қишда музлаган ботқоқлик устига жойлаштирилган техника воситаларининг эрувгарчилик чоғида чўка бошлашга тегишли ўринлардир. Моҳиятан кучли драматик зарядга молик бу ҳодиса характерларни оғир коллизияга, психологик ҳолатларга солишидан ташқари, маҳаллий кишиларнинг огоҳлантиришига қарамай, Бойбековнинг бу ишга бепарво муносабати негизида ўзаро кучли тўқнашувлар, характерлар курашуви содир этиши мумкин эди. Бироқ автор бу икки имкониятни ҳам деярлик четлаб ўтади ва тезгина якунлайди. Ваҳоланки Бойбеков бу иш масъулиятидан «тажрибасизлик қилдим» деган сўзни айтиш билан хамирдан қил суғиргандек жўнгина қутилиб кетади. Лекин автор Бойбековга қарши чиқувчи характерни кўрсатмаса-да, у бутун асар давомида китобхон антипатияси остида қолади. Шундай бўлгач, конфликтли моҳият бўртиб турган линияни ривожлантириш зарурлигини характерлар мантиқи ва мавқеи, сюжет табиати талаб қилиб турибди.

Воқеалар ривожининг шу қаноти остидаги Набижон — Надежда — Виктор линиясидаги интим муносабатлар негизидаги зиддиятлар ижтимоий моҳиятга бориб урилмаганидан зарур эффект бермайди ва қолиб кетади.

Бадиий асарда конфликт ғояни, характерларни кашф этиш ва очиш воситаси ҳамда усули эканини эътиборга олсак, романнинг Новгород области воқеалари қамралган иккинчи қаноти нисбатан анча жонлиликка молик. Мелиораторлар бошлиғи Йўлдошев ўз ишига сидқидилдан берилган. Унда раҳбарлик, кўрсатмалар беришга мойил кучли. У фаолиятида юз бериши эҳтимол тутилган нуқсонларни пеш қилувчи киши яқинида бўлишини ёқтирмайди. Аммо у ўзининг ана шу сифатлари ошкор бўлишини ҳам истамовчи мураккаб раҳбар шахс. Шунинг учун ёрдамчиси Ҳакимов уч нуқсон — техникага эгасизлик, кўнимсизлик, эркалик асосида келиб чиқувчи нуқсонларга шама қилганда, Йўлдошев дарҳол уни ўзидан узоқлаштиради ва колоннага бошлиқ қилиб жўнатади. Лекин Ҳакимов сабр-тоқат ва зўр ирода билан иш юритади, қандай бўлмасин, ижтимоий наф келтирадиган йўлларни қидиради ва одамларни ўз ортидан эргаштиради. У бутун асар давомида ўзи пайқаган уч нуқсон ҳақида ўйлайди, уни бартараф этиш ишга катта манфаат келтиришини чамалайди.

Кўриниб турибдики, бу муҳим линияда характерлар ўз феъл-атворлари негизида жиддий тўқнашувларга киришишлари учун зарур негиз бор. Аммо ёзувчи бундай зиддиятлар ҳақида аҳён-аҳёнда шунчаки гап юритади-да, тўқнашувларни содир этиш санъати талабига кўра уларни аста-секин кучайтира бориш ўрнига атайлаб сусайтиради ва изоҳ билан чекланиб, мураккаб ҳолатларни галга солади. Натижада, асарнинг ўрта қисми ҳийла зериктирарли тус олиб қолади. Асар сюжетини ривожлантирувчи ва унга кескинлик бағишловчи куч — конфликтнинг хира тортиб, сўлғин кечиши романнинг эмоционаллигини бўшаштиради. Агар асар охирида Розиқовнинг Новгород областига келишига, беҳуда қулоқ қилинган Бой ота қисматига доир ўринлар воқеаларни жонлантирмаганида, юқоридаги сустлик асарнинг жиддий муваффақиятларини барбод этиши эҳтимолдан холи эмас эди.

Шуни ҳам таъкидлаш зарурки, Иброҳим Раҳим собиқ қулоқ Бой ота ва унинг ўғиллари линияси орқали конфликтни ниҳоятда жонлантириш имкониятига эга эди. Афсуски, таъсирчанликка хизмат қилувчи, замонавий моҳиятга молик, ўзининг драматик моҳияти билан «мени қўйвор, саҳнага отиламан!» деб турган бу чуқур ҳаётий линиядан автор ўринли фойдалана олмаган.

Қисқаси, автор конфликтни санъаткорона ривожлантиришга эришганида, романга ўринсиз киритилган ортиқча факт ва ҳодисалар, хабар, баён, изоҳий гаплар ўз-ўзидан тушиб қоларди ва характерлар психологиясини кенг таҳлил этиш зарурати ўртага кўндаланг тушар эди.

Хуллас, Иброҳим Раҳим ўз асарида катта ижтимоий салмоқли проблемани кўтариб чиққан, Россиянинг сағизтупроқ ерларини биродарлик ҳашари йўли билан ўзлаштиришнинг гуманистик моҳиятини бадиий ёритишда анчагина ютуқларга эришган. Бу жиҳатдан роман ёзувчи ижодида, романнавислик маҳоратини ошириш йўлида олға ташланган қадамдир. Бинобарин, унинг ғоявий-бадиий яхлитлигини таъминлашда йўл қўйилган нуқсонлар бартараф этилса, бу асар адабиётимизнинг замонавий мавзуда яратилган таъсирчан романларимиздан бирига айланиб қолар эди, деган фикрни айтишга асос беради.

Б. ИМОМОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

АҚШ ШЕРИКЛАРИНИНГ ЖИДДИЙ НОРОЗИЛИГИ

ПАРИЖ, 18 январь. (ТАСС). Франция ҳукуматининг шаҳар ташқарисида Версал яқинида жойлашган қароргоҳида бешта асосий капиталистик мамлакат — АҚШ, Франция, Англия, ГФР ва Япония молия министрларининг норасмий учрашуви бўлиб ўтди. Ғоят махфийлик вазиятида ўтган учрашув қатнашчилари халқаро валюта фонди муваққат комитетининг шу йил кўкламида Хельсинкида ўтказилмоқчи бўлган сессиясига тайёргарлик муносабати билан дунёдаги молиявий-иқтисодий аҳвол муаммоларини кўриб чиқдилар.

Учрашув охирида ҳеч қандай расмий баёнот эълон қилинмади. Бироқ матбуотнинг хабардор доираларга асосланиб маълум қилишича, ГФР, Франция, Англия ва Япония молия министрлари АҚШ маъмуриятининг валюта-молия соҳасидаги сиёсати, жумладан, оширилган банк ҳисоб ставкалари ва доллар қадрининг кескин ўзгариб туриши хусусида АҚШ молия министри Д. Риганга жиддий ташвиш изҳор этдилар. АҚШда ва бошқа Ғарб мамлакатларида пулнинг қадрсизланиши юқори суръатлар билан давом этаётганини ҳисобга олганда, банк кредитининг ҳисоб ставкаси реал миқдорлари ҳам, шунингдек долларнинг қадр-қиммати ҳам АҚШда сунъий равишда юқори даражада турибди.

Учрашув қатнашчилари АҚШ молия министрига Вашингтоннинг бу соҳадаги худбинлик йўлидан жиддий равишда норози эканликларини билдирдилар. Уларнинг фикрича, бу йўл иқтисодий таназзул давом этиб, ишсизлик ўсаётган ва пулнинг қадрсизланиши кучайиб бораётган ҳозирги даврда Ғарбий Европа мамлакатларига ва Японияга катта зарар етказмоқда. АҚШнинг сиёсати АҚШ шерикларининг иқтисодий кризис оқибатларини тугатиш соҳасида самарали чоралар кўриш имкониятларини тағин ҳам торайтирмоқда, деб уқтиришди улар. Жумладан, Вашингтоннинг йўли уларни ўз валюталарини ҳимоя қилиш учун банк ҳисоб ставкаларини юқори даражада сақлаб туришга мажбур этмоқда, бу эса ўз навбатида саноатга капитал маблағ ажратишни кескин қисқартиришга олиб бормоқда, натижада ишсизликнинг кўпайишига тўсқинлик қилиш йўлидаги ҳаракатлар учун қийинчилик рўй бермоқда.

Франция президенти Ф. Миттеран ва ГФР канцлери Г. Шмидт кейинги вақтларда, жумладан, ўзларининг яқинда Парижда бўлиб ўтган учрашувида шу ҳақда неча марталаб гапирдилар.

Суратда: Япония пойтахти Токиода бўлиб ўтган кўпмингкишилик митинг қатнашчилари. Улар қўлларига «Оммавий равишда ишдан бўшатилишга чек қўйилсин! Биз экономикани милитаризация қилишга қаршимиз!» каби шиорларни кўтариб олганлар. Япония меҳнаткашлари ҳукуматнинг давлат корхоналаридан ишчиларни оммавий равишда бўшатиш сиёсатига қарши чиқмоқдалар.

(ТАСС фотохроникалари).

ҚЎЗҒОЛОНЧИЛАРНИНГ ДАДИЛ ҲАРАКАТИ

ГАВАНА, 18 январь. (ТАСС). Марказий Америка радиостанциялари ва ахборот агентликларининг хабарларига қараганда, Гватемалада янги йилнинг бошланиши қонхўр Лукас Гарсиа режимига қарши ватанпарварларнинг кураши кескин активлашуви билан нишонланди, ватанпарварлар мамлакатнинг бутун территориясида ҳужум ҳаракатларига ўтдилар..

Январь ойининг дастлабки кунларида Уэуэтенанго ва Баха-Верапас департаментларида хам Гватемала пойтахтига бевосита яқин жойда қотил генералларнинг қўшинлари билан қўзғолончиларнинг катта тўқнашувлари бўлиб ўтди, бу қотиллар ўтган йилнинг бир ўзида тинч аҳолидан 13,5 минг кишини қириб ташлаган эдилар. Партизанлар душманнинг анчагина солдатини гумдон қилдилар ва сафдан чиқардилар, Америкада ва Исроилда ишлаб чиқарилган қурол-яроғни қўлга туширдилар.

Қўзғолончиларнинг отрядлари ҳарбий ҳаракатлар билан бир қаторда диктатурага ва империализмга қарши пропагандани кучайтирмоқдалар, Лотин Америкаси халқларининг жандарми бўлмиш Вашингтоннинг шармандали ролини фош қилмоқдалар. Яқинда бир гуруҳ партизанлар дадил операция ўтказиш натижасида Гватемала шаҳридаги учта радиостанцияни қўлга олиб, революцион хитобномани эфирга чиқаришга муваффақ бўлдилар.

Америка Қўшма Штатлари бугунги кунда ҳам Осиё халқларига таҳдид солиш сиёсатини ўтказиб келмоқдалар. Бундан АҚШ маъмуриятининг қуролланишини кучайткриш ҳамда Ҳинд ва Тинч океанларида ҳарбий кучларни кўпайтириш сиёсати далолат беради. Суратда: Вьетнамдаги уруш асоратлари.

АГРЕССИЯ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЛУАНДА, 18 январь. (ТАСС). Ўтган йили август ойида ЖАР ирқчилари Ангола Халқ республикасига қарши бошлаган агрессия давом этмоқда, дейилади Анголанинг АНГОП ахборот агентлиги шарҳида. Ғарбдаги оммавий ахборот воситалари, деб таъкидлайди агентлик, Претория режимининг Ангола жанубидаги ҳарбий ҳаракатлари тобора кенг миқёс касб этаётганлиги тўғрисида лом-мим демасликка зўр бериб интилмоқдалар. ЖАР ҳарбийлари алоқа йўлларини, кўприкларни бузиб ташламоқда, тинч аҳолига жабр-зулм қилмоқда. Жанубий Африка оккупациялари мамлакат жанубидаги Кунэнэ ва Каундо Кубанго вилоятларида газандаликни давом эттирмоқдалар.

Ғарб мамлакатлари ва аввало АҚШ қўллаб-қўлтиқлаб турган Претория ирқчилари АХРга қарши агрессияни кенгайтириш режаларини тузмоқдалар, деб уқтиради АНГОП агентлиги. Кахама райони ҳали яқиндагина гуллаб-яшнаб турган ўлка эди, у ерда минглаб кишилар яшар эди, деб уқтирилади шарҳда. Жанубий Африка ҳарбийлари ваҳшиёна ҳужум қилганларидан кейин Кахама батамом вайрон бўлди. Унинг аҳолиси бошига фожиали кунлар тушди, кўп кишилар қийноққа солинди, уларнинг анчаси отиб ташланди.

Претория ирқчиларининг шафқатсизлиги ва ваҳшийлиги, уларнинг Кахамадаги ёвузликлари иккинчи жаҳон уруши даврида гитлерчи нацистлар қилган жиноятларни эслатади, деб таъкидлайди АНГОП агентлиги.

АТА АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

СОФИЯ, 18 январь. (ТАСС). АТА агентлигининг хабар қилишича, Албания халқ мажлисининг Тиранада бўлиб ўтган сессияси Албания ҳукумати составидаги ўзгартишларни маъқуллади. Мехмет Шеху ўрнига Адил Чарчани министрлар кенгашининг раиси этиб тайинланди. Албаниянинг расмий манбалари Мехмет Шеху «ўзини ўзи ўлдирди» деган гапни тарқатган эди. Унинг жияни Фечор Шеху ички ишлар министри вазифасидан бўшатилди. Хекуран Исаи ички ишлар министри бўлди.

ТЕЛЕТАЙП ЁНИДА 24 соат

▲ **СОФИЯ.** Янги йилда Варна шаҳридаги Г. Димитров номли кемасозлик заводининг стапелларидан 38 минг тонна ҳажмли биринчи йирик юк кемаси сувга туширилди.

Кемада 25 тонна юк кўтарадиган тўртта катта кран бор. Бу эса юк ортиш-тушириш ишларини тез бажариш имконини беради.

▲ **СТОКГОЛЬМ.** Швеция матбуоти «Ейсер» фирмасига қарашли тайёр кийимлар чиқарувчи фабрика ишчи аёлларининг забастовкасини кескинлиги жиҳатидан мисли кўрилмаган забастовка деб атамоқда. Уларнинг забастовкаси Соллефтео шаҳрида етти ойдан буён давом этмоқда. Компания маъмурияти маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатиш ва фабрика ходимларини ишдан бўшатиш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Тикувчи аёллар бу қарорга қарши норозилик билдириб, корхона биносини ишғол қилдилар.

Швециянинг ҳамма меҳнаткашлари иш ташловчилар билан бирдам эканликларини изҳор этмоқдалар. Меҳнаткашларнинг турли ташкилотлари фабриканинг ишчи аёлларга ёрдам фонди учун 300 минг крон пул топширдилар. Меҳнаткашлар мамлакатда иш билан таъминлаш масаласини ҳал этиш учун зудлик билан чора кўришни маъмурлардан талаб қилмоқдалар.

▲ **КОБУЛ.** Афғонистоннинг Бамиан вилоятида саводсизликни тугатиш курслари очилди. Матбуот маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда бутун мамлакатда 28 мингдан зиёд шундай курслар ишлаб турибди. Бу курсларда 19 минг ўқитувчи дарс бераяпти.

«Кабул нью таймс» газетасининг хабар беришича, республика ҳукумати ўтмишнинг мана шу оғир меросини узил-кесил тугатишни энг муҳим вазифалардан бири деб ҳисоблайди. Кўпгина корхоналарда ва муассасаларда ишчи ва хизматчиларга таълим берувчи тўгараклар вужудга келтирилди. Хотин-қизлар учун очилган синфлар ҳаммага манзур бўлди.

Кобулда савод чиқариш учун биринчи доимий мактаб очилган эди. Эндиликда ихтисослаштирилган ана шундай муассасалардан яна бир нечтасини ишга тушириш мўлжалланган. Бу йил 550 минг киши ўқишга жалб этилди.

▲ **МАПУТУ.** Ирқчи Жанубий Африка Республикасининг авиацияси, деб хабар беради Мозамбик радиоси, кейинги олти ҳафта мобайнида Мозамбик Халқ Республикаси жанубидаги районларга ўн бир марта бостириб кирди. Жанубий Африка ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари шу йилнинг бошидан буён мамлакат осмонини уч марта бузиб ўтди.

Радионинг хабарида таъкидлаб ўтилишича, ирқчилар давом эттираётган ана шу хуружлардан кузатилган мақсад-разведка маълумотларини тўплашдан, душман агентлари ва ёлланган сотқинларни республика территориясига туширишдан, шунингдек Мозамбик Халқ Республикасидаги аҳволни изидан чиқаришга уринаётган контрреволюцион кучларни қурол-яроғлар билан таъминлашдан иборат.

(ТАСС, 18 январь).

НОЗИМ ҲИКМАТ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

ОЗОДЛИК КУЙЧИСИ

ТУРК халқининг жасур ўғлони Нозим Ҳикмат улуғ рус шоири В. Маяковский каби долғали, эҳтиросли ва шиддаткор фикрлар ижодкори эди. У ўз шеърларида бир бурда нон учун умрини, умидини, ҳусни ва номусини қурбон қилаётган қашшоқ турк халқининг оғир қисматини куйлади, кишиларни озодлик ва эзгулик учун курашга чорлади. Шоир турк шеъриятига сарбаст вазни орқали инқилобий туйғуларни олиб кирди. Бу ҳақда таниқли турк адабиётшуноси А. Сарп шундай деб ёзади: «Санъатга ижтимоий тематикани олиб кириш вазифаси ҳамда уни ёритиш шарафи бизнинг энг талантли, жасур шоиримиз Нозим Ҳикмат зиммасига тушди. У шеъриятга инқилобий туйғуларни, реалистик тасвирни олиб кирди ва асл халқчил санъатнинг етук вакили бўлиб қолди».

Нозим Ҳикмат аслзода турк оиласида дунёга келди. Бироқ, шоир бутун умри давомида қишлоқ турк халқини адолатсизлик ва ноҳақликдан озод қилиш учун курашди. 1922 йилда Москвага келиб, Шарқ халқлари университетида таҳсил олди. Владимир Маяковский билан танишиб, унинг ижодидан ғоят таъсирланди. Ўзи ҳам бор овози билан инқилобни олқишлаб куйлади:

Тўлқинларга дучор бўлган
кемалар каби,
Танамиз-ла зулматларни
биз ёриб-ёриб
чиқдик шамоллари энг
салқин,
жарлари энг чуқур тизма
тоғларга.
Ортимизда душман кўзи
каби қоронғулик йўли.

Нозим Ҳикмат мазлум халқини озодликка олиб чиқиш йўлидаги кураши учун турк ҳукумати томонидан турли қамоқхоналарда ўн етти йил маҳбусликда ҳаёт кечирди. Маҳбуслар чириб, қуртлаб кетган Туркия қамоқхоналарида ётса-да, ижодкор бир лаҳза ҳам ижод қилишдан, қабоҳатга қарши мардонавор курашдан тўхтамади. У маҳбуслик йилларида машҳур «Инсон манзаралари» эпопеясини ёзди. Эпопеяда XX асрнинг бадиий картинаси икки поезд: Ҳайдарпошшо вокзалидан 15.45 да юрадиган поезд пассажирлари: ишсизлар, аскарлар, талабалар тақдири ва иккинчи поезд — яна Ҳайдарпошшо вокзалидан йўлга чиққан тезюрар поезд пассажирлари: бойлар, амалдорлар орқали Туркиянинг реалистик ҳаёти бадиий акс эттирилди.

Шоир қамоқдан озод бўлгандан (1951) сўнг, то умрининг охиригача (1963) Москвада яшаб, ижод қилди. Нозим Ҳикмат ҳаётлигидаёқ унинг асарлари дунёнинг қирқдан ортиқ тилларига таржима қилинди.

Буюк санъаткорнинг асарлари билан ўзбек китобхонлари кўпдан буён таниш. Шоирнинг инқилобий руҳга йўғрилган шеърлари Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Миртемир, Мақсуд Шайхзодалар таржимасида ўзбек тилида асл нусхага ҳамоҳанг бўлиб жаранглади. Эллигинчи йилларда Нозим Ҳикматнинг «Бир севги афсонаси» ва «Туркия ҳақида ҳикоя» номли саҳна асарлари Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрида қайта-қайта намойиш қилинди. Бу пьесалардаги бош ролларни Шукур Бурҳонов, Сора Эшонтўраева, Ҳамидулла Муҳаммадалиев, Саъди Табибуллаев каби таниқли актёрларимиз маҳорат билан ижро этдилар. Яқинда эса Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд область театри санъаткорнинг «Тентак», «Унутилган одам» пьесаларини саҳналаштириб, ўз томошабинларини хушнуд этди.

Буюк мақсад, ўз халқининг ёруғ келажагига эътиқоди бўлган санъаткорларгина мангуликка қадам қўяди, ўз ижод мактаби ва маънавий дунёсини яратади. Нозим Ҳикмат ҳам ана шундай XX асрнинг новатор санъаткорларидан эди. У турк шеъриятидаги маҳзунликни парчалаб ташлади. Ўз мақсади ва эътиқодининг негизи бўлган озодлик ва инқилоб туйғуларини сўнгги нафасигача баланд пардаларда куйлади.

Нозим Ҳикмат — интернационал санъаткор эди. Шоир қаерда бўлмасин доим эрксевар инсоният билан ҳамнафас бўлди. 1958 йилда Тошкентда бўлиб ўтган Осиё ва Африка ёзувчиларининг катта анжуманида иштирок этиб, ундан таъсирланиб ёзган «Осиё ва Африка ёзувчиларига» номли шеърида шоир қуйидаги сатрлар билан ҳайқирган эди:

Ер юзида бирор асир
юрт,
бирор асир инсон,
Кўк юзида бирор атомли
булут
қолмаганга қадар;
Мол-мулкини,
ақл-фикрини,
жони-конини

нимаси бўлса барини,
бера билсин.
Буюк ҳурриятга
шеърларимиз!

«Ангино-пекторис» («Қалбим») шеърида эса шоир менинг қалбимдаги оғриқ — на никотин азоби на қамоқ азоби, балки ер шаримиздаги оч-яланғоч, ночор одамларнинг изтиробидир, деб ёзди. Шу боисдан ҳам Нозим Ҳикматни бутун эрксевар инсоният ўзининг буюк куйчиси деб билади. Айниқса, у озодликдан маҳрум этилган йилларда миллион-миллион кишилар катта йиғинларда, радио, газета-журналлар орқали шоир билан ҳамдам эканликларини изҳор этдилар, озодлик куйчисига эрк берилишини талаб қилдилар.

Шоирнинг матонати ҳақидаги ҳикоялар тиллардан тилларга ўтиб, уни афсонавий қаҳрамонлардай ўлмас образга айлантирди. Дарҳақиқат, чинакам ижодкор буюк иродасининг ўзи тарихларнинг чокини йиртади. Унинг некбин асарлари эса барча тилларда қайта-қайта таржима қилиниб, озодлик ва эркин ҳаётни орзу қилган кишиларни ўз келажаги учун курашга руҳлантиради.

М. ШОИНОЯТОВА,
филология фанлари кандидати, доцент.

САНЪАТ МУЗЕЙИ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖАҲОН САНЪАТИ ТАРИХИ ЛЕКТОРИЙСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Давлат санъат музейи илмий ходимлари «Жаҳон санъати тарихи» циклида дам олиш кунлари ўқиладиган лекторий тайёрладилар. У «Ибтидоий санъат», «Қадимги Миср санъати», «Ҳиндистоннинг қадимги ва ўрта асрлардаги санъати», «Хитой классик санъати», «Япония классик санъати», «Қадимги Греция санъати», «Қадимги Рим санъати», «Уйғониш даври санъати» «XVII—XVIII асрлардаги Ғарбий Европа санъати», «XIX асрнинг иккинчи ярмида французлар (импрессионистлар) санъати» лекцияларидан ташкил топган.

Лекциялар музейнинг илмий ходимлари — лекторлари томонидан рангли кўрсатувлар воситасида ўқилмоқда. Ҳар бир лекциядан сўнг санъатга оид ҳужжатли фильмлар намойиш этилаётир.

ҚАҲРАМОН РАССОМ ИЖОДИ

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Самиғ Абдуллаевнинг Улуғ Ватан уруши йиллари, ундан сўнгги пайтлардаги ижоди ва маданий ҳаётимиздаги хизматлари унинг халқ фарзанди, гўзаллик куйчиси эканлигидан дарак беради.

С. Абдуллаев Улуғ Ватан урушида актив иштирок этди. Кўп йиллар давомида республика рассомлар союзи правлениесининг раиси лавозимида ишлади. Йигирма беш йилдан бери эса Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейини бошқариб келмоқда. Ижодий фаолияти бошланганига қирқ йил бўлган атоқли рассом халқимиз ҳаёти ва шонли тарихини акс эттирувчи кўплаб асарлар яратди. Бутун ижоди мобайнида беш юзга яқин турли жанрларда суратлар ишлади. Ўзбек-совет тасвирий санъати тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

Музей илмий ходимлари Самиғ Абдуллаев хизматларини сарҳисоб қилиб, у ҳақида илмий-оммабоп лекция тайёрладилар. Музейнинг ёш ходими Д. Абдураҳмоновнинг «Қаҳрамон рассом» деб номланган бу лекцияси бадиий совет муҳокамасидан ўтди. Бир соатга мўлжалланган лекция қаҳрамон рассом ҳаёти ва ижоди ҳақида тасвирий санъат мухлисларида бой таассурот қолдиради.

М. АҲМЕДОВ.

САҲНАДА — «ГУРУНГ»

Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театри саҳнасида Машраб Бобоевнинг «Гурунг» пьесаси саҳнага қўйилди. Спектакль режиссёри Баҳодир Йўлдошев, рассом Г. Брим. Суратда: спектаклдан кўринишлар.

С. Маҳкамов фотолари.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

23 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА

АРЕНАДА БИРИНЧИ МАРТА

«ПАҲЛАВОН ВА ШЕР» АТТРАКЦИОНИ

Ижро этувчи Виктор ЯРОСЛАВЦЕВ.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Людмила КОТОВА раҳбарлигидаги

«РЕТРО» стилида ўргатилган итларнинг номерлари

Виктор РАДОХОВ раҳбарлигидаги

АКРОБАТЛАР АНСАМБЛИ

Доғистон АССР халқ артисти, дорбоз

Қурбон Қурбоновнинг чиқишлари

Масхарабозлар группаси янги репризлар, масхарабозликлар, интермедиялар ижро этадилар.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

44-35-91, 44-35-84 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Газ шундай бир қулай нарсаки, унда таомларни тезда тайёрлаш мумкин. Бу бинода озодагарчилик, бу Сизнинг оилавий ҳаражатингизда тежамкорликдир.

Унутманг — газ асбобларидан тўғри фойдаланиш қоидаларига аниқ риоя қилганингиздагина квартирангизда газдан фойдаланиш хавфсизлик қоидаларини таъминлашингиз мумкин.

Газ асбоблари ўрнатилган бинодаги шабадалатиш каналларининг тутун тортиш ҳолатини мунтазам кузатиб боринг. Газ ёрдамида сув иситгич, иситиш печларини ишлатишдан олдин, шунингдек уларнинг ишлаш жараёнида дудбуронларда тутун торта олишини бир неча марта синчиклаб текшириб кўрмоқ керак. Агарда дудбуронлар тутун торта олмаса, газ асбобларидан фойдаланиш ман этилади.

Биноларни иситиш учун газни ёқиб фойдаланиш мумкин эмас. Бу жуда хавфлидир. Тоза ҳаво кириб турмайдиган ва ёнган тутунни тортиб кетадиган дудбурон ёки мўркон бўлмаган жойларда газ плитаси узоқ муддат ёниб туриши оқибатида хавфли ҳолатлар келтириб чиқаради. Одатда газ тўлалигича ёнмайди ва ундан кўмир иси ажралиб чиқиб туради. Бундай газ билан заҳарланиш ўлим ҳолатига олиб келиши мумкин.

Ювилган кирларни қуритиш учун газ қувурларига арқон боғлаб тортманг—бундай усулда резбаларнинг бирикмалари зичлиги бузилиб қолади, оқибатда газ чиқиб кетиши мумкин.

Ёқиб қўйилган газ асбобларини назоратсиз қолдириб кетманг.

Газ асбоблари фойдаланиб бўлинганидан кейин, ана шу асбобнинг ўзидаги ва газ қувуридаги кранларни беркитинг.

Газ—қимматли ёқилғи, газ таъминотининг бир меъёрда яхши йўлга қўйилиши сизнинг газни қанчалик тежамли сарфлашингизга боғлиқ.

ГАЗНИ ТЕЖАНГ!
ТАБИИЙ ГАЗ—БИЗНИНГ УМУММИЛЛИЙ БОЙЛИГИМИЗДИР.

«ТАШОБЛГАЗ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Бизнинг ахборот

СТУДЕНТЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

159-ТРЕСТНИНГ 9-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари яна бир тўққиз қаватли бино қурилишини бошлаб юборишди. У 500 студентга мўлжалланган ётоқхонадир.

ХАЛҚЛАР дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институти кун сайин чирой очиб гўзаллашиб бормоқда. Айни кунларда бунёдкорлар бу ерда тўққиз қаватли ўқув лаборатория корпуси, тўрт қаватли малака ошириш факультети ва чет эллик студентлар учун 600 ўринли ётоқхона биносини бунёд этишмоқда. Бу ишларни амалга ошириш учун бир неча миллион сўмлик иш бажарилди.

Бунёд этилаётган ўқув корпуси ва ётоқхоналарни янги ўқув йилига қадар фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда. Қурилиш ва пардозлаш ишларини трестнинг 9-қурилиш бошқармаси билан бирга 2-, 53- ва 61-қурилиш бошқармалари ҳам олиб боришаяпти.

ЁШЛАР ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ

ПОЙТАХТ кинотеатрлари экранларида ёшлар фильмлари ҳафталиги давом этмоқда. У Тошкент шаҳар комсомолларининг XXVII конференциясига бағишланади.

ШАҲАР ижроия комитети кинолаштириш бошқармаси бу тадбирга жиддий тайёргарлик кўрди. Бир ҳафта мобайнида томошабинлар иттифоқимиздаги турли киностудияларда ишланган, ёшлар ҳаётини акс эттирувчи асарлар билан танишадилар. Шунингдек, тематик кўриклар, фестиваллар, ижодий учрашувлар ўтказилмоқда. Йигит ва қизлар бадиий фильмлар билан бирга иттифоқимиз студияларида суратга олинган «Комсомол», «КамАЗ—бу биз», «Атоммаш», «Ўзбекистон комсомоли» каби хроникал-ҳужжатли фильмларни ҳам кўрадилар.

М. ЗАРИПОВ.

ГАЗЕТХОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

«БУ ЙЎЛДА ХАТО ҚИЛМА...»

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 5 январь сонидаги шу сарлавҳа остида эълон қилинган мақолада турмуш муаммолари, оилавий муносабатлар тўғрисида фикр юритилган эди. Газетхонлар редакцияга хат йўллаб, баён қилинган воқеалар хусусида фикр-мулоҳазаларини билдиришибди. Қуйида уларнинг айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

«Бу йўлда хато қилма»ни ўқиб беихтиёр Наманган областининг Пешкўрғон қишлоғида истиқомат қилувчи таниш хонадон ёдимга тушди. Кўпайсин ака ва Тожихон аялар ҳаётида ҳам шундай воқеа содир бўлган эди. Улар йигирма йиллик тотув турмушларидан кўнгил узиб, бир-бирларисиз ҳаётларини тасаввур қила олмадилар.

Бундан бир неча йил муқаддам Ёдгоржонни асраб олишди. Оиладаги аҳиллик, иноқлик янада ортди. Ҳозир ўғил ота-она қошида парвона, уларнинг хизматларига камарбаста.

Муҳаббат ва садоқат йўлини танлаган катта қалб эгалари Тўлқинжон ва Оқилахон, Кўпайсин ака ва Тожихон ая сингари кишилар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Уларнинг оилалари камол топаётган ҳақиқий совет оиласидир.

Т. ТЎРАБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қўлёзмалар институти директорининг ўринбосари.

●

БИР ойлик синов муддати келин-куёвлар учун беҳуда тайинланмайди. Бу даврда улар ўз муносабатларининг самимийлигини яна бир бор имтиҳондан ўтказадилар, аҳд-паймонларини мустаҳкамлайдилар.

Менимча Аброр ва Ёқутойларнинг синов пайтида бир-бирларидан узоқда бўлганлиги, қалбларидаги туйғуларини тўғри баҳолай олмаганликлари ҳам оила барбод бўлишининг сабабларидан биридир. Бир кўришдаёқ куёв ота-онасини совчиликка жўнатди, Ёқутой ҳам кўп ўтмай розилик билдирди. Йигит ҳарбий хизматдан қайтгач тезда тўй бўлди. Кўп ўтмай эса келишмовчилик бошланди...

Қизалоқларнинг қалбини шикаста этган нарса оддий ҳис билан муҳаббатнинг фарқига бормаслик. Афсус, турмуш, умр савдосидаги шошқалоқлик Ёқутойга қимматга тушибди.

А. ТОШМАТОВ,
Паркент районидаги Сўқоқ қишлоғи.

●

ОТА-она ҳаётда фарзандлар учун ҳамиша намуна. Хулқ-аҳлоқ, олижаноб кишилар ўғил-қизларини ижобий хислатлар соҳиби қилиб вояга етказишади.

Мақолани ўқиб, Тўлқинжонга меҳрим жўш уриб кетди. Беихтиёр «шундай ўғилни тарбиялаган отасига раҳмат», деб қўйдим. Ўзимча Аброрнинг оиласини ҳам тасаввур қилдим. Нега улар фарзандларининг бахти ҳақида ўз вақтида бош қотирмадилар, ғишт қолипдан кўчгач, фақатгина келинларини айбдор топиб, остоналаридан қувишди. Ахир буви ва бувалар қанчалик суйиб эркаламасинлар барибир ота-она меҳри ўрнини босолмайдиларку!

Фикримизча, қизалоқларни ота-она меҳридан бенасиб этиш кечирилмас гуноҳ. Рузвон хола ҳам буни тўғри тушуниб, келин-куёвнинг бошини қайтадан қовуштиришни фарз деб ўйлайман.

А. НОРТОЕВ,
Коммунистик районидаги Бордонкўл қишлоқ Совети ижроия комитети раиси.

● ТОШКЕНТЛИКЛАР ҒОЛИБ

Икки кун давомида «Ёшлик» спорт аренасида СССР кубоги учун зонал мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда барча областлар ва Қорақалпоғистон АССР командалари сафида 300 га яқин спортчи иштирок этди. Қатнашчилар айрим турлар бўйича юксак натижа кўрсатишди. Жумладан, П. Воробьёв 60 метрга югуришда 6,5 секунд, худди шу масофага тўсиқлар оша югуришда В. Климов 7,7 секунд, Б. Хохлов уч хатлаб сакрашда 15 метр 85 сантиметр натижа кўрсатиб ғолиб келди. В. Табаков 200 метрни 21,8 секундда югуриб ўтди.

Команда ҳисобида 140 очко тўплаган Тошкент области ва 130 очко олган Тошкент шаҳар енгил атлетикачилари биринчи ва иккинчи ўринни эгаллаб, январь ойи охирида Омск шаҳрида бўладиган ярим финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

● Суратларда: [ўнгда] эркаклар ўртасида 3 минг метрга югуриш пайти. [чапда] шу масофага бўлган баҳс ғолиби Н. Владимиров.

А. Рисқиев фотолари. (ЎзТАГ).

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ФУТБОЛ

1982 йилги жаҳон чемпионати финалчилари группаларга бўлинганлигини хабар қилган эдик. Футбол мухлислари эътиборига СССР терма командаси қатнашадиган олтинчи группа мусобақалари календарини ҳавола этамиз:

14 июнь. Бразилия — СССР [Севилья].

15 июнь. Шотландия — Янги Зеландия [Малага].

18 июнь. Бразилия — Шотландия [Севилья].

19 июнь. СССР — Янги Зеландия [Малага].

22 июнь. СССР — Шотландия [Малага].

23 июнь. Бразилия — Янги Зеландия [Севилья].

Москвада «Неделя» ҳафталиги мукофоти учун халқаро турнир старт олди. Бунда 6 мамлакатдан 8 команда қатнашмоқда. Биринчи кунги учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Динамо» —[Берлин] — «Славия» [Прага] — 0:1, «Кубань» [Краснодар] — «Академик» [София] — 1:0, «Динамо» [Москва] —МТК [Будапешт] 1:2, «Спартак» [Москва] — Финляндия ёшлар терма командаси — 1:0.

● ВОЛЕЙБОЛ

Харьков шаҳрида олий лига командаларининг чемпионати давом этмоқда. Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари биринчи тур ўйинларини муваффақиятсиз ўтказишяпти. Улар навбатдаги учрашувни пойтахтнинг МВТУ командаси билан ўтказиб, 0:3 ҳисобида енгилишди. Бу тошкентликларнинг учинчи мағлубиятидир.

Редактор ўринбосари
С. МУСАЕВ.

Телевидение

20 ЯНВАРЬ

МТ-I. 9.00 Время. — 9.40 — Татар композитори Р. Яхин асарлари. 10.10 — Киножурнал. 10.20 — «Киносаёҳатчилар клуби». 11.15 — «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Ягона оилада». СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган ҳужжатли фильмлар программаси. 16.20 — «Тасвирий санъат асарларида биринчи рус революцияси». 16.45 — Концерт. 17.00 — Рус тили. 17.30 — «Экономика тежамли бўлиши керак». Москва электр вакууми приборлар заводининг тажрибасидан. 17.45 — Концерт. 18.15 — «Горнчилар, қаердасиз!» 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳамма учун стадион. 20.00 — М. И. Глинка мавзуларига вариациялар. 20.15 — «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Поэзия. Нозим Ҳикмат туғилган куннинг 80 йиллигига. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — И. Стравинский. «Муқаддас баҳор» балетидан сюита. 24.00— Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон кубоги. Швейцариядан олиб кўрсатилади.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 13.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.05 ва 12.05 — Немис тили. 10.35 ва 11.35 — «Физика сенинг касбингда». 11.05 — Химия 12.35 ва 13.35 А. М. Горький. «Болалик». 6-синф. 14.05 — Лениннинг барҳаёт сўзи. 14.45 — Ўқитувчига музика сабоғи. 15.45 — «Масканимиз шу ер». Бадиий фильм. 2-серия. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Муқаддима». Бадиий фильм. 20.15 — Концерт. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Сув полоси бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Олмаота) — Ҳарбий денгиз флотининг марказий спорт клуби. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. «Динамо» (Москва) — «Трактор». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг спорт саройидан олиб кўрсатилади.

ЎзТВ-I 11.30 — Кинопрограмма. 12.30 — Инқилоб чавандозлари. Бадиий фильм. 14.05 — Физика. 18.05 — Болалар учун фильм. 18.15 — «Қизиқарли учрашувлар». Ёш мухбирларнинг Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исмоил Орипов билан учрашуви. 18.45 — «Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг кўргазма зали». 19.10 — Илғор тажриба мактаби. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Адабий театр. Б. Бойқобилов. «Сонетлар гулдастаси». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қора консулнинг ҳалокати. Бадиий фильм. 23.40 — «Бугун оламда нима гап?»

ЎзТВ-II. 17.50 — Ўқитувчи экрани. Тарих дарсларида КПСС XXVI съезди материалларини ўрганиш. 18.20 — «СССР халқларининг куйлари». 19.00 — Химия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Адабиёт. А. Қодирий тарихий романлар автори. 20.50 — Реклама. 21.00 — Қонун қўриқчилари... 21.30 — МТ-II.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/I да **Абу Али ибн Сино**, 21/I да **Қизил яйловдаги кўк тулпорлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/I да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 21/I да **Олифта.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/I да **Гуноҳкор авлиё**, 21/I да **Тиконсиз типратиконлар.**

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 01433. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1525. 13